

NIECH ŻYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOŚCIAŃSKI

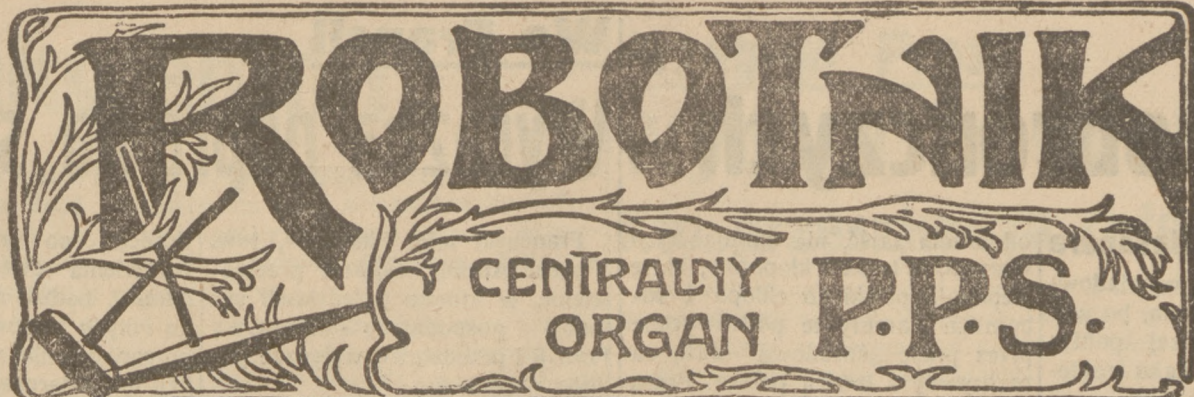
REDAKCJA przyjmuje interesantów od 11 do 3-iej po południu.

Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada.

ADMINISTRACJA czynna od 9-5 bez przerwy, w soboty do 3 popoł.

KASA czynna od 12 do 2-iej.

Opłata pocztowa uliszczona ryczałtem.

PROLETARIUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

Wydawca: Rada Naczelna P. P. S.

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7

REDAKCJA — tel. 5.06-70

DYREKCJA — 2.20-13

ADMINISTRACJA — 5.13-88

DRUKARNIA — 2.76-43

KONTO CZEKOWE W P.K.O. 175

Pocztowe Przekazy Rozrachunkowe

Urząd Pocztowy Warszawa I Kartoteka N. 117

Cena numeru 20 groszy

Warunki prenumeraty: w Warszawie z odnośnikiem miesięcznie zł. 5.40, bez odnośnika zł. 4.70 na prowincji miesięcznie zł. 5.40, zagranicą zł. 8.— Za zmianę adresu 50 gr.
Ceny ogłoszeń: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwykłe 40, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaopiniowanie pracy bezpłatnie
Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń tekstowych i zwykłych 6-szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada

Gdańsk

Cała dzisiejsza, naprężona niezmierznie, sytuacja w „wolnem” mieście Gdańsku nie „wybuchła” raptem ni stąd, ni zowąd; wręcz przeciwnie; jest to konsekwencja logiczna dwóch faktów, które można było przewidzieć bez trudu od szeregu już tygodni:

1) „Trzecia” Rzesza ustala sama kolejność swoich uderzeń w polityce zagranicznej; w tej chwili jesteśmy świadkami „szturmu na Gdańsk” zamiast „szturmu” na Czechosłowację lub na Wiedeń; uprzedziliśmy publicznie dziesiątki razy p. min. Becka, by nie liczył na jakąś inną „murowaną” kolejność; polityka „Trzeciej” Rzeszy stanowi pewną zamkniętą w sobie całość; rozumie to cały świat... z wyjątkiem naszej nieprawdopodobnej — pozał się Panie Boże — dyplomacji; śniadania i polowania nie wywierają wpływu na takie rzeczy;

2) załamanie się powagi Ligi Narodów po klęsce próby sankcji w stosunku do Włoch faszystowskich dodało, oczywiście animuszu p. Greiserowi i... Berlinowi; stąd właśnie — kolejność „szturmu na Gdańsk”.

P. Greiser dał w Genewie upust swoim nastrojom przez... pokazywanie języka dziennikarzom. To głupstwo. Zato w samym Gdańsku mamy łamanie codziennie wszelkich praw, otoczonych rzekomo gwarancjami międzynarodowymi, — mamy faktycznie rządy „Gestapo” — niemieckiej policji politycznej; mamy pasmo nieprzerwane gwałtów, cynizmu, nadużyć i krzywd. To „wolne” miasto jest w praktyce jakimś prowincjonalnym osiedlem Prus hitlerowskich. I ma głęboką słusność „Danziger Volksstimme”, gdy oświadcza, że Komisarz Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku spłonie się niebawem czemś w rodzaju konsula; niczem więcej...

Nikt nie żąda od p. min. Becka, by pułk ułanów rozpoczął pochód na teren „wolnego” miasta. Tej potrzeby na szczęście jeszcze niema. Jest natomiast rzecz jasna, że inna postawa Min. Spraw Zagranicznych — „bez śniadań i bez polowań” — mogłaby zredukować „głównie” na temat poprawki kom. Litwinowa, ustalonej w porozumieniu z Paul - Boncourem i Ententą Bałkańską. Poprawka zmierza do zapewnienia swobodnego przejścia przez cieśniny dla wykonania zarządzeń przeciw napastnikowi w myśl paktu Ligi Narodów.

Późnym wieczorem, dn. 9 b. m., rozeszła się pogłoska, że admiralacja brytyjska zgłasza stanowcze veto przeciw poprawce sowieckiej. Nie jest to, jak się wydaje, niejasne, pogmatwane komunikaty agencji, związanej z ul. Wierzbowa (siedziba polskiego M. S. Z.) wskazują raczej, że ta ul. Wierzbowa woli brnąć dalej po przegranej drodze. Jeżeli Polska przyjmie zasadę dopuszczalności rewizji statutu gdańskiego, — w takim razie Berlin oparłby dostęp do polskiego morza.

Nie pomogą wtedy „ani śniadania, ani polowania”. Ale i nikt tego ul. Wierzbowej nie przebaczy... Wiele narodów płaciło aż nazbyt drogo za błędy, za lekkomyślność, za snobizm i za „tajemniczość” własnych dyplomacji. DIP.

Sytuacja w Zagłębiu Krośnieńskim

Strajk solidarności w fabryce „Len”

Strajk demonstracyjny naftowców Zagłębia Krośnieńskiego, proklamowany na czwartek w imię poparcia robotników i robotnic fabryki „Len” w Krośnie, przeszedł spokojnie przy pełnej solidarności robotników.

Strajk rozpoczął się w czwartek o g. 10 r. i zakończył się w piątek tak samo o g. 10 r.

Naftowcy udzielili w ten sposób manifestacyjnego poparcia robotnikom i robotnikom fabryki „Len”; strajk „polski” trwa tu już cztery tygodnie; uczestniczy w akcji do 200 kobiet, spośród których są i ciężarne; bywają wypadki zasłabnięć. Strajkujący spotykają się z ogromnymi sympatjami ze strony mieszkańców Krosna i wsi okolicznych.

Pośrednictwo Min. Opieki Społ.

Pośrednictwa celem likwidacji konfliktu podjęło się Min. Opieki Społecznej bezpośrednio. Na miejscu interwenjował okręgowy inspektor pracy.

Sankcje przestały istnieć

a floty angielskiej i francuskiej wycofane z morza Śródziemnego

Wobec wycofania przez W. Brytanię skoncentrowanych na Morzu Śródziemnym uzupełnień floty brytyjskiej, Rząd francuski zawiadomił Londyn, że Francja wycofuje swoje specjalne zobowiązanie udzielenia pomocy flocie brytyjskiej na wypadek zaatakowania jej przy wykonywaniu postonowienia art. 16 paktu przez flotę włoską. Wskutek akcji francuskiej bezprzedmiotowo stają się również specjalne zobowiązania wza-

jemnej pomocy na Morzu Śródziemnym, zawarte przez W. Brytanię z tego samego tytułu z Jugosławiją, Grecją i Turcją. Niewątpliwie również i te państwa formalnie zawieszą swoje zobowiązania w tym względzie. Tem samym droga do Montreux i do Brukseli jest dla Włoch otwarta. Wszystkie dzienniki angielskie oczekują z pewnością udziału Włoch w Brukseli, co z natury rzeczy zwiększy również szanse udziału Niemiec.

„Morning Post” na podstawie wiadomości swego rzymskiego korespondenta przypisuje Mussolinimu zamiary wysunięcia propozycji zamienienia Lokarna na konsultacyjną - gwarancyjny pakt 4-ch mocarstw. (PAT.).

Dzienniki londyńskie wstrzymują się chwilowo od komentowania decyzji Rządu w sprawie zmniejszenia stanu liczebnego eskadry angielskiej na morzu Śródziemnym. Wiadomości ze źródeł półoficjalnych podkreślają, że zmniejszenie liczebności eskadry angielskiej na Morzu Śródziemnym nie jest wynikiem jakiegoś układu z Włochami. Tem niemniej dzienniki angielskie podają odgłosy prasy włoskiej i francuskiej a m. in. zamieszczają wiadomość z Paryża, że Francja zawiadomiła Anglię i Włochy, że w związku z uchyleciem sankcji antywłoskich układ angielsko - francuski o wzajemnej pomocy stracił moc obowiązującą.

Agencja Reutera donosi z Genewy, że prawdopodobnie inne państwa śródziemnomorskie wypowiadają układy zawarte z Anglią w chwili rozpoczęcia konfliktu włosko - abisyńskiego.

Korespondent dyplomatyczny „Timesa” zaznacza, że wycofanie części okrętów wojennych z morza Śródziemnego przez admiralację angielską nie posiada w sobie żadnego ukrytego znaczenia. W każdym razie zarządzenie to nie pozostaje w związku z rokowania mi w Montreux w sprawie nowego układu o cieśninach.

Coraz więcej ofiar upałów

Liczba zarejestrowanych ofiar śmiertelnych ostatniej fali upałów w Stanach Zjednoczonych wynosi do dnia wczorajszego przeszło 300 osób.

Pod znakiem... „przyjaźni”

Proces przeciwko Polakom w Gliwicach

Agencja Press donosi z Katowic: Przed Izbą karną w Gliwicach wytoczony został proces 3 Polaków, członków organizacji polskich na Śląsku Opolskim.

Oskarżeni są oni o to, że w roku zeszłym na rozprawie przeciw sekretarzowi związku zawodowego polskiego, p. Trąbalskiemu, ob-

Tryumf Partii Pracy

i dotkliwa klęska Rządu Baldwina

Labour Party osiągnęła bardzo znamienne zwycięstwo w wyborach uzupełniających do parlamentu, odbytych wczoraj w Derby. Wskutek rezygnacji b. ministra kolonii Thomasa w związku z awanturą o niedyskrety budżetowe, zawałował mandat jego w Derby. Labouryści wystawili jako kontrkandydata przeciw kandydatowi rządowemu znanego działacza pacyfistycznego Noela Bakera, który był sekretarzem generalnym przewodniczącego konferencji rozbrojeniowej Hendersona. Baker, który posiadał również poparcie liberalów i za któ-

rym przemawiał w Derby Lloyd George, uzyskał znakomite zwycięstwo, bijąc kandydata rządowego dotkliwie. Dotychczasowa przegrana Thomasa zamieniła się na blisko 3000 głosów na rzecz Labour Party. Zwycięstwo jest tem donioślejsze, że Baker prowadził swą kampanię wyborczą wyłącznie na płaszczyźnie krytyki polityki międzynarodowej Rządu brytyjskiego. Frakcja parlamentarna Labour Party używa w Bakerze jednego z najlepszych specjalistów polityki zagranicznej w Anglii.

Włosi są zaniepokojeni partyzantką oddziałów abisyńskich

Ksiądz Ankony z kolumną żołnierzy przybył z Dessie do Addis Abeby. Marsz do Debra-Brehan odbyto piechotą na przestrzeni 250 km. Ostatni odcinek drogi przebyto na samochodach. Wojska były w drodze napastowane przez oddziały partyzantów. W związku z tem, jak donosi agencja Stefani, odpowiedzialne koła cudzoziem-

skie szerzą w Addis Abebie pogłoski fałszywe lub mocno przesadzone. Władze włoskie zawiadomiły te koła, że nie będą nadal tolerować takiego nadużycia gościnności włoskiej i że w razie powtórzenia się wypadków szerzenia „klamliwych” pogłosek przeciwko winnym zastosowane będą represje.

Sensacyjna pogłoska

„Daily Herald” podaje z Jerolim sensacyjną wiadomość, jakoby Rząd brytyjski zamierzał wstrzymać imigrację Żydów do Palestyny. Przywódcy arabscy powiadomieni zostali z Londynu — twierdzi dziennik — iż Rząd brytyjski zgodził się zawiesić imigrację Żydów aż do czasu, gdy komisja królewska złoży swój raport. Za kilka dni oczekiwane jest ogłoszenie składu komisji królewskiej i wówczas Rząd brytyjski obwieścił ma decyzję co do wstrzymania imigracji Żydów. Komisja roz-

począć ma swoją działalność w Palestynie we wrześniu. Natychmiast po obwieśczeniu rządowym, Arabowie zawiesić mają strajk i terror. Potwierdzenia tej wiadomości z kół rządowych narazie brak.

Sztab powstańców arabskich

Według wiadomości ze źródeł wiarygodnych, sztab palestyńskich powstańców arabskich znajduje się w jednym z sąsiednich krajów i stamtąd kieruje akcją.

Otwarcie 6-go międzynarodowego kongresu nauk administracyjnych w Warszawie

Wczoraj w udekorowanej flagami narodowymi 24 państw sali warszawskiej rady miejskiej odbyło się uroczyste otwarcie 6-międzynarodowego kongresu nauk administracyjnych.

Na uroczystość tę przybyli członkowie Rządu, podsekretarze stanu, ambasadorowie i posłowie państw obcych, reprezentowanych

na kongresie, przedstawiciele władz miejskich, rektorowie i profesorowie wyższych uczelni, delegaci zagraniczni i polscy, wybitni prawnicy, uczestniczący w obradach kongresu oraz zaproszeni goście.

Uroczystość zagał p. Jose Gascon - Marin, b. minister Hiszpanii.

Następnie zabrał głos prezes N. T. A. Jan Kopczyński, przewodniczący kongresu.

W imieniu Rządu witał kongres minister prof. dr. Wojciech Świątosławski.

W imieniu miasta witał przybyłych na kongres prezydent Warszawy — Stefan Starzyński.

Prezydent kongresu ukończył uroczystość w sposób następujący: pp. Jose Gascon-Marin (Hiszpania), prezes J. Kopczyński (Polska), Lesoir (Belgia), hr. Coreth (Austria), White (St. Zjedn.), de Vuyst (Belgia) i prez. Stefan Starzyński (Polska).

winionemu o zdradę główną, cofineli złożone przedtem w śledztwie obciążające go zeznania.

Proces obecny zmierza widocznie do skazania świadków, aby następnie można było wytoczyć p. Trąbalskiemu nowy proces o zdradę główną. (Press).

Anglia przeciw ZSSR. na konferencji w sprawie cieśnin

Konferencja do sprawy cieśnin przeżyła wczoraj fazę decydującą, kończąc pierwsze czytanie projektu brytyjskiego. Dyskusja toczyła się głównie na temat poprawki kom. Litwinowa, ustalonej w porozumieniu z Paul - Boncourem i Ententą Bałkańską. Poprawka zmierza do zapewnienia swobodnego przejścia przez cieśniny dla wykonania zarządzeń przeciw napastnikowi w myśl paktu Ligi Narodów.

Późnym wieczorem, dn. 9 b. m., rozeszła się pogłoska, że admiralacja brytyjska zgłasza stanowcze veto przeciw poprawce sowieckiej

o swobodzie przejścia przez cieśniny dla floty sowieckiej. Admiralacja brytyjska nie chce dopuścić do tego, aby flota sowiecka z Morza Czarnego mogła swobodnie pojawić się na Bałtyku. Sprzeciw swój delegacja brytyjska opiera na zobowiązaniach paktu morskiego brytyjsko - niemieckiego.

Rzeczoznawcy brytyjscy zgadzają się na uwzględnienie postulatów paktów regionalnych, a więc np. w razie gdyby Turcja była zagrożona, Wielka Brytania nie będzie sprzeciwiać się zastosowaniu przepisów o udzieleniu pomocy Turcji.

Burza zgasła światło elektryczne w Krakowie

Po bardzo upalnym i parnym dniu, przeszła w nocy nad Krakowem i okolicą silna burza z piorunami. Po godz. 24-iej w całym mieście zgasło światło elektryczne, spowodowane burzą, w czasie której pioruny uderzyły kilkakrot-

nie w przewody wysokiego napięcia pomiędzy Jaworzniem a Krakowem, powodując przerwę w dostarczaniu prądu. Pogotowie techniczne elektrowni rychło usunęło przeszkodę.

Proces krakowski

Ustępy z mów obrończych

Dajemy dziś w dalszym ciągu niektóre ustępy z przemówień obrońców w procesie krakowskim. Całość tych wszystkich ustępów, połączona razem, daje pełny obraz wypadków z dn. 23 marca.

Z mowy adw. Fruehlinga

„Są oskarżeni. Ale winnych należy szukać gdzieś indziej.

Posadzono na ławie oskarżonych szereg osób nie mających ze sobą nic wspólnego, a tę nową metodę oskarżania nazwał pan prokurator „oskarżeniem o szereg indywidualnych czynów na wspólnym podłożu”.

Postawił mnie w ten sposób p. prokurator przed dylematem, czy zacząć od tego wspólnego podłoża i skarżyć się, że skąpano czerwone mury Województwa lekko-myślnie we krwi, a sprawców przemieniono w oskarżycieli — czy też zacząć moją obronę od indywidualnych czynów i skarżyć się, że nie poprzestano na tej zbiorowej tragedii, ale złowiono niewinnego człowieka, skatowano go, pozbawiono wolności i posadzono na ławie oskarżonych. I, kiedy nad tem się zastanawiam, cisnie mi się na usta jedno pytanie:

Czy w tych warunkach bronić mam, czy oskarżać powinienem?

Pan prokurator nazwał ten proces „zwykłym” i zastrzegł się, że nie jest to proces polityczny. Ale kto zna treść procesu, kto nade wszystko wyczuł jego tendencję i widzi, że oskarża w nim p. prokurator dla spraw politycznych, ten dojdzie do przekonania, że proces ten nie jest wcale „zwykły”, lecz właśnie polityczny.

Nie pociągnięto do odpowiedzialności p. Światalskiego, ani nie oskarżono PPS., która podkreślała na każdym kroku, że chce wziąć odpowiedzialność za swoją działalność w dniach 21 i 23 marca, oskarżono natomiast jakiegoś Małtecha Mandelbauma.

Materiał dowodowy — to zeznanie świadka policyjnego, który sam przyznaje, że zeznanie jego jest momentalnie wrażliwym wzrokiem, spostrzeżeniem zrobionym — o ile w ogóle mówi prawdę — w ułamkach sekundy, które jedynie aparat filmowy byłby w stanie utrwalić i dać z nich obraz prawdziwy.

Zeznania policyjki, jako takiej, muszą być nieco odmiennie traktowane niż zeznania innych świadków.

Ocena tych zeznań musi być nie zwykle krytyczna w tych nawet wypadkach, gdzie policyjka zna oskarżonego z jego uprzedniej działalności.

Z mowy adw. Ringelheima

Polemizując z prokuratorem obrońca zarzuca mu, że nie wymienił on pewnych okoliczności, które bardziej przyczyniają się do radykalizacji mas i do wzrostu komunizmu, niż agitacja tych oskarżonych, którzy są „komunistami” z nominacji komisarzy p. Olearczyka. Obrońca twierdzi, że do radykalizacji mas przyczynili się odebranie masom chłopskim i robotniczym trybuny parlamentarnej, samorządu w ubezpieczeniach społecznych oraz niepetyzmy przy obsadzaniu posad i korupcja nawet na wysokich stanowiskach biurokratycznych. Niemal wina ponosi także sposób, w jaki obsadza się odpowiedzialne stanowiska niewłaściwymi i niefachowymi ludźmi.

Mówca wskazuje później na to, że całe życie oskarżonych, którzy przyszliz na świat dopiero w czasie wojny, upłynęło w okresie gdy prawo było „płynne” a praworządność częstokroć ze wszystkich stron naruszana.

Obrońca zadaje pytanie, czy w tych stosunkach, gdy ciężkie błędy i przewinienia zachodzą także „po drugiej stronie barykady” można żądać 100 proc. praworządności od oskarżonych, których życie przypadło na ten ciężki okres dziejów. Obrońca prosi Trybunał, aby przy wydawaniu wyroku także te wszystkie okoliczności wziął pod swoją rozagę.

Z mowy adw. Glassnera

„Na zeznaniach wywiadowców oprzeć się nie można, bo wywiadowcy służby śledczej politycznej uczeni są w kierunku tropienia komunistów i mimowoli, — co psychologicznie jest w zupełności wytłumaczalne, — stają się jednostronni. Praca ich jednostronna, czyni z nich ludzi jednostronnych.

Wywiadowcy „przykrecają” wszystko na komunizm, a wszystkich — na komunistów.

Znalazło to wyraz w przewodzie sądowym, bo nawet pan naczelnik Wroński zeznał, że jeszcze przed przeprowadzeniem dochodzeń ustaliły władze śledcze „konceptję” w ten sposób, że przy czyną wypadków 23 marca 1936 r. w Krakowie były „elementy wrotowe”.

A przecież właśnie po wypadkach krakowskich organizacje zawodowe wzrosły dziesięciokrotnie. Wypadki te były agitacjami bardzo wymownymi. Szary człowiek przybrał kolor czerwony”.

Z mowy adw. Z. Grossa

Zarówno akt oskarżenia jak i świadkowie zawioskowani przez Pana Prokuratora, przypisują wydarzenia krakowskie z dnia 21 i 23 marca 1936 r. „spiskom komunistyczno — żydowskiemu”. Zaprzeczanie to jest mylne, odbiegające

Koniec rozprawy. Wyrok będzie ogłoszony w poniedziałek

Rozprawa piątkowa trwała za ledwie 10 minut. Wszyscy obrońcy zakończyli już we czwartek swoje przemówienia.

Prokurator nie replikował, oskarżeni zaś rzekli się ostatniego słowa, z wyjątkiem oskarżonego Pi-

od źródła zająć, nie ujmując tych wszystkich trosk i kłopotów, które niepokoją polskiego chłopca i robotnika. Zarzuty te podchwytane przez prasę „narodową” służą za rozgrywkę z lewicą polską. Prasa ta odwieczną walkę prowadziła z wszystkimi ruchami wyzwoleniecznymi na ziemiach Polski.

„Warszawski Dziennik Narodowy” swoją robotą kontynuuje, powtarzając fałszywe i kłamstwa. „Precz z Polską!” okrzyk podany w zeznaniach funkcjonariusza wydziału śledczego, ma pogryźć oskarżonych.

I kóż miał splamić się tym potwornym okrzykiem? Polski rzemieślnik i robotnik, a więc obywa tele najdzielniejsi i najgodniejsi, którzy Polskę Niepodległą zbudowali i własną pierśią bronili. Wstyd nas wszystkich ogarniać musi, że tego rodzaju świadek jest członkiem Wydziału Śledczego, jest on napewno ciałem i duszą obcy Polsce. Przechodząc do obrotu poszczególnych oskarżeń, obrońca wnosi o zastosowanie art. 15, 18 i 21 k. k. powołując się na zeznania funkcjonariuszy P. P., że samodzielnie bez Komendy oficera Policji oddawali pojedyncze strzały, domaga się po myśli art. 4 Rozp. P. P. z marca 1928 r. o uwolnienie oskarżonych, skoro użycie broni ze strony Policji było niewłaściwe.

Wobec tego przewodniczący zamknął rozprawę i zapowiedział ogłoszenie wyroku w poniedziałek.

Rozprawa piątkowa w procesie o zajścia w Chrzanowie

W trzecim dniu rozprawy o zajścia chrzanowskie zeznawali w dalszym ciągu świadkowie oskarżenia. M. in. św. Juras, starszy posterunkowy P. P. zeznaje, że padał okrzyk: „robroić policyj”.

Ciekawe jest, że świadek uważa „Międzynarodówkę” za „pieśń wrotową”, niedozwoloną. Reszta świadków oskarżenia nie wnosi nic nowego do rozprawy.

Oskarżonych w rozprawie bronią adwokaci: dr. Rozenwajg, dr. Fensterblau, dr. F. Gross i dr. Pajdak.

Należy dodać, iż Lindberghowi zwrócono nie oryginalne banknoty, odebrane od Hauptmanna, lecz ich równowartość, oryginalne zaś banknoty są nadal przechowywane w depozycie sądowym. Dowodzi to, że także władze sądowe, pomimo wyroku najwyższej instancji i pomimo skazania Hauptmanna, liczą, że sprawa ta wypłynie jeszcze kiedyś na powierzchnię.

Hauptmann stale twierdził, że znalezione u niego pieniądze, składające się z banknotów doręczonych za okup, otrzymał do

W „Trzeciej” Rzeszy

Wojskowy raport kontrolny

Niemiecka prasa emigracyjna podaje, że ministrowie wojny i spraw wewnętrznych Rzeszy niemieckiej wydali wspólne zarządzenie o przeprowadzeniu kontroli zdalnych do służby wojskowej, którzy poprzednio służyli w wojsku niemieckim.

Do tego raportu kontrolnego, który wyznaczony został w całej Rzeszy na dzień 22 sierpnia r. b., zostali wezwani:

1) oficerowie i urzędnicy wszystkich kategorii, którzy należą do

rezervy wojsk kolonialnych, marynarki i Reichswehry;

2) podoficerowie rezerwy marynarki, armii lądowej i policji, a także ci wszyscy, którzy przeszli przysposobienie wojskowe w armii lub policji.

Na terenie Prus Wschodnich wojskowy raport kontrolny obejmuje należących do roczników od 1910 a w pozostałych prowincjach Rzeszy do roczników od 1913 roku. (Press).

We Francji

Wyraźna poprawa sytuacji walutowej

Francuski min. Finansów, tow. Vincent Auriol, wygłosił przemówienie, w którym przedstawił sytuację gospodarczo — finansową Francji i przedstawił wytyczne polityki rządowej.

Minister stwierdził m. in., że sytuacja finansowa wykazuje już poprawę; podczas, gdy do 15-go czerwca odpływało codziennie z Francji złota za 200 milj. fr., ostatnio w ciągu 2 tygodni powróciło złota za przeszło pół miljarda (od 26 ub. m. do 3 b. m. — 341,8 milj. zł.). Minister stwierdza poprawę na rynku walutowym, co umożliwiło stopniową obniżkę dyskonta Banku Francji.

Stwierdzając, że kredyt jest zdrowy, minister oświadczył, że przy ostatniej likwidacji pożyczki na rynku, stopa procentowa była 4,5%, wobec 7% w połowie czerwca. Renty wykazały poważnąwyżkę, subskrypcja zaś bonów obrony narodowej przewyższa obecnie sumę ich spłat.

Minister zapowiedział przygotowanie przez Rząd reorganizacji kredytu, zorganizowanie opieki nad oszczędnościami oraz uproszczenie i odciążenie w dziedzinie podatkowej.

Jeszcze raz odrzucając dewaluację, jako „niebezpieczną iluzję”, minister stwierdza, że Rząd zdecydował się odwołać się do wszystkich oszczędzających, zamiast zwrócić się do Banku Francji. Nowe bony skarbowe są dostępne dla wszystkich, gdyż Rząd zdecydował wypuścić je w odcinkach po 200 i 500 fr., które będą miały termin półroczny i będą mogły być zdyskontowane w każdej chwili.

Minister stwierdził wreszcie, że

NIGDY NIE ZAWODZI

MYDEŁKO DO ZĘBÓW CHERYS

Inwestycje elektrowni warszawskiej

Program robót inwestycyjnych, opracowany przez zarząd sądowego Elektrowni Warszawskiej inż. A. Kühna, w związku z rozszerzeniem elektrowni dla pokrycia normalnego wzrostu zapotrzebowania prądu, oraz w związku z elektryfikacją warszawskiego węzła kolejowego, obejmuje wydatki w kwocie 12,051,550 zł. Program ten będzie zrealizowany w ciągu 2 lat. W r. b. wydanych będzie na ten cel około 6 milionów zł.

Realizacja programu rozpoczęta została przez zarząd sądowego i będzie kontynuowana przez dyrek-

tor, po przeprowadzeniu uzdrowienia swej sytuacji gospodarczej, będzie mogła się zwrócić do innych krajów z postulatami uporządkowania powszechnej sytuacji gospodarczej.

Deputowani otrzymali projekt rządowy, dotyczący wykonania planu wielkich robót. Plan ten przewiduje roczny wydatek w wysokości 7 miliardów fr. Rząd prosi o upoważnienie do zaangażowania bót.

Z ostatniej chwili

Głodówka

Strajkujący robotnicy i robotnice fabryki „Len” w Krośnie rozpoczęli wczoraj strajk głodowy.

Sytuację w Krośnie omawiamy na str. 1-ej.

Strajk w Końskich trwa dalej

Strajk „polski” w fabryce „Nep-tun” w Końskich trwał wczoraj w dalszym ciągu przy pełnej solidarności robotników.

Robotnicy innych zakładów i warsztatów ofiarowali JEDNO-DNIOWY ZAROBK na rzecz strajkujących.

Wyrok śmierci

Dn. 9 b. m. w sądzie okręgowym w Ostrowie po 2-dniowej rozprawie zapadł wyrok w sprawie morderców Gapichów i Malinowskiej. Głównego oskarżonego, Marjana Białkowskiego sąd uznał winnym zbrodni zabójstwa małżonków Gapichów i skazał go na karę śmierci oraz utratę praw o-

bywatelskich nazawsze. Oskarżonego Karolczaka za pomoc w morderstwie sąd skazał na 10 lat więzienia. Osk. Weintraubównę wobec jej niepełnoletności skazano na zakład poprawczy z zawieszeniem na 3 lata. Osk. Rappaport dla braku dowodów został uniewinniony.

Straty Komunalnych Kas Oszczędności

Związek powiatów wystosował do ministrów skarbu i spraw wewnętrznych memoriał w sprawie strat finansowych, poniesionych przez powiatowe komunalne kasy oszczędności. Jak wiadomo, za gospodarkę tych kas odpowiadają związki samorządowe.

Na obszarze b. zaboru rosyjskiego 42 powiatowe komunalne kasy oszczędności poniosły w r. 1935

straty na sumę około 3,100 tysięcy złotych, co łącznie z niepokrytymi stratami z lat ubiegłych tworzy sumę około 3,900 tysięcy złotych. Dla zilustrowania, jak poważna jest suma strat poniesionych przez powiatowe komunalne kasy oszczędności w b. zaborze rosyjskim należy zaznaczyć, że straty wszystkich powiatów b. Kongresówki, poniesione wskutek obniżki dodatku do państwowego podatku gruntowego, wynoszą 5,400 tysięcy złotych.

Powiaty mają obecnie wskutek oszczędności tak dalece opancerzone budżety, iż nie mogą przeznaczyć żadnych kwot na pokrycie strat komunalnych kas oszczędności.

Memoriał związku powiatów projektuje przeprowadzić likwidację strat powiatowych K.K.O. przez emisję specjalnych obligacji o możliwie niskim oprocentowaniu i długim okresie. Obligacje byłyby emitowane przez banki komunalne.

Związek powiatów proponuje, aby do czasu uregulowania zagadnienia w formie obligacji, zaprzestano likwidowania strat powiatowych K.K.O. w sposób, który przekreśla równowagę budżetową powiatu, albo czyni nierzalnym plan oddłużenia danego związku samorządowego. („Press”).

Podróż w becze przez Ocean

Weteran armii amerykańskiej Ernest Biegański z Buffalo, po otrzymaniu zasiłku, oświadczył przedstawicielom prasy, że za otrzymane pieniądze zbudował sobie beczkę, w której zamierza przepłynąć Ocean Atlantycki. Beczka Ernesta Biegańskiego ma 9 stóp wysokości a 6 stóp 8 cali średnicy. Dno jej obciążone jest obwitem by mogła utrzymać się w pozycji pionowej. U góry jest rura — wentylator, która pozwoli Biegańskiemu odychać nawet podczas burzy. Biegański ma zamiar wyruszyć z Ame-

ryki z końcem lipca. Do jakiego jednak portu europejskiego zajędzie, tego nie może powiedzieć. Zależy to od wiatrów na Oceanie. Za beczkę tę zapłacił Biegański tysiąc dolarów. (PAT.).

Morderstwa sądowe w Hitlerji

W procesie b. przywódcy czerwonego frontu w Hamburgu, Edgara Andre, zapadł po kilkutygodniowej rozprawie, wyrok śmierci.

Wisła zwraca swe ofiary

Wprost parku w Młocinach, wpłynęły z Wisły zwłoki jakiegoś mężczyzny lat około 25-ciu. Denat, brunet, był tylko w trykotach kąpielowych, czarnych. Zwłoki ofiary kąpiel przewieziono do prosek torjum.

Zdobycie nowych czytelników prasie socjalistycznej

Bądźmy konsekwentni!

W tak zw. pismach katolickich można coraz częściej spotkać się z wyrazami oburzenia na zarzuty pod adresem katolicyzmu, iż jest on z natury swej reakcyjny.

Zastrzeżenia te wszystkie sfery postępowe i demokratyczne przyjąć mogą jedynie z zadowoleniem, wyrażając życzenie, by za temi zastrzeżeniami, a zatem za stwierdzeniem negatywnym szło stwierdzenie pozytywne... by obojętność, podkreślając swój wyznaniowy charakter jasno określili, jak pragną postępowo społeczny ujmować, jak pragną go realizować.

Zyjemy w epoce załamania się kapitalizmu. Trzeba sięgnąć do śmiałych posunięć, któreby ożywiły życie gospodarcze, dławiące się w kleszczach kryzysu strukturalnego (t. j. kryzysu budowy ustroju) i konjunkturnego. Trzeba stworzyć nową siłę nabywczą, dać ludziom chleb i pracę, ożywić w ten sposób życie gospodarcze. Postulaty aktywnej walki z kryzysem, która w warunkach polskich leży po linii nietylko działań doradczych, ale i zmiany struktury ustroju — wysuwają się na czoło wszelkich zagadnień.

W parze z tem iść może walka o wyższy poziom moralny, ochrona rodziny, którą (zwłaszcza jeśli chodzi o rodzinę proletariacką) rozsądza wpływ ginącego kapitalizmu... Słowem — w parze z polityką gospodarczą iść może to, co jest tak istotne dla każdego katolika — walka z upadkiem moralnym.

Z ciekawością przeczytaliśmy w krakowskim katolickim „Głosie Narodu” artykuł p. Marijana Manteuffla, p. t. „Inicjatywa prywatna”, w którym autor, ubolewając nad (w znacznej mierze słusznie) nad biurokracją utrudniającą, często rolę prywatnej inicjatywy, do daje jednak.

„Zmierzch kapitalizmu jest faktem niezaprzeczonym. Gospodarkę planową, wgl. „kierowaną”, zyskało już sobie prawo do życia na szerokim świecie. Ale ono jest nie do pomyślenia — bez interwencji państwowej na rzecz najszerszych warstw obywateli, zwłaszcza świata pracy. Państwo współczesne nie może już być — jak dawniej — biernym jedynie widzem procesów gospodarczych. Fakt ten podnosi oczywiście jego znaczenie, ale jednocześnie wzmacnia niepoimniernie odpowiedzialność. Państwo dzisiejsze musi planować, musi kierować, musi wreszcie bronić. Do tego niekoniecznie potrzebny mu jest obywatelski aparat urzędniczy”.

Słusznie! państwo dzisiejsze musi planować, kierować, bronić. Oczywiście nie powinno całego życia zbiorowiska wciągnąć, wchłaniać w siebie jednostki, rodziny, wszelkie zrzeszenia i związki (co uczyniły wszystkie państwa totalne). Jeśli państwo ma planować, kierować, bronić — to chyba wolno mu realizować wielkie roboty publiczne, których rozplanowanie i uruchomienie ożywi życie gospodarcze: produkcję, handel.

Wolno mu na ten cel zaapelować do oszczędności obywateli i przyciągać wolne kapitały.

Wolno mu przeprowadzić ustawy, broniące robotnika przed wyzyskiem, dające lepsze szanse zatrudnienia (40 godz. tygodnia pracy, urlopy płatne, umowy zbiorowe).

Słowem Państwu wolno to wszystko robić, co czyni Rząd Frontu Ludowego we Francji. Chyba wolno także ze stanowiska owych postępowych — katolickich poglądów społecznych.

Rząd Frontu Ludowego przeprowadził w Izbie Deputowanych ustawę o regulacji obrotu zbożem we Francji. W myśl tej ustawy powstaje państwowy urząd zbożowy, którego zadaniem będzie pośredniczenie w obrocie zbożem, regulacja i wyrównanie cen. Dalej — chodzi o to, by producenci sprzedawali zboże spółdzielniom, które skolei odstępować je będą młynom. Prywatny pośrednik ograniczony będzie do ceny, ustalonej przez Urząd.

Nie chcemy szczegółowo omawiać ani analizować projektu. Ma on zapewne niektóre punkty wątpliwe, ale przedstawia rzetelny wysiłek zapewnienia chłopu ceny opłacalnej i ustalonej, zwalczania spekulacji, a więc obrony zarówno producenta jak konsumenta, a zarazem przydzielenia podstawowej roli w obrocie zbożowym rękowi spółdzielczemu. W dodatku w radzie kierowniczej prócz

czynnika urzędniczego reprezentowane będą zainteresowane sfery społeczne, dzięki czemu instytucja otrzyma charakter demokratyczny...

Coż to jest, jeśli nie zasady, przytoczone przez p. Manteuffla w „Głosie Narodu”: planowanie, kierowanie, obrona — w zastosowaniu do rolnictwa i szerokości mas rolników oraz konsumentów. Nie przeszkadza to jednak pisu w artykule zamieszczonym tu obok, na tejsze stronie głosić, że są to „eksperymenty bolszewickie, idące od wschodu”, że produkcja rolnicza we Francji zostaje, „w dużym stopniu — upaństwowiona(?)” i t. p.

Czy państwo ma być bierne wobec załamania się cen rolniczych? Wobec orgii spekulacyjnych? Czy nie wolno mu wyznaczyć w tym wypadku „justum pretium” (słusznej ceny)? Chyba wolno.

A w takim razie, po co ten cały atak na „socjalistyczny eksperyment Rządu Bluma”? I jakie wywody biedny czytelnik ma uważać za słuszne: po lewej, czy po prawej stronie kolumny?

(W.).

Ogień, który zniszczy świat

Chemicy zajmujący się produkcją gazów trujących, oraz bomb gazowych dla celów wojennych przepowiadają zanik całej cywilizacji wskutek jakiegoś olbrzymiego ataku gazowego.

Z większym jednak prawdopodobieństwem można przepowiadać, że raczej ogień będzie tym żywiołem, który zniszczy świat. Rzeczoznawcy wojskowi są pod tym względem jednomyślni, że największym niebezpieczeństwem dla miast będzie w przyszłej wojnie nie gaz trujący, lecz bomby zapalające, oraz wywołane przez nie olbrzymie pożary.

Po zawieszeniu broni w 1918 roku Francuzi znaleźli w niemieckich składach amunicyjnych olbrzymią ilość małych bomb, ważących po 2 funty. Bomby te poddano badaniom, przyczem okazało się, że zawierają one Thermit, t. j. materiał, który przy uderzeniu zapala się i wytwarza płomień o niezwykle wysokiej temperaturze.

Ludendorff w pamiętnikach swoich przyznaje się do tego, że bomby te przeznaczone były dla Paryża i Londynu, które to miasta miały być spalone.

Bomby te pojawiły się po raz pierwszy w sierpniu 1918 roku, lecz sztab generalny postanowił nie robić z nich użytku. Sytuacja Niemiec była już wtedy bardzo ciężka, niemal beznadziejna i nie chcieli robić użytku z tej broni, słusznie mniemając, iż warunki pokoju będą znacznie cięższe, jeśli Niemcy obciążą swe sumienie podpaleniem Paryża i Londynu.

Te bomby zapalające są śmiesznie małe, jeśli zastanowić się, ile ton gazów potrzeba, żeby pewną przestrzeń zagazować. Tu właśnie występuje różnica pomiędzy gazem a ogniem i widoczną staje się

klęska, jaką miastom wyrządzić mogą bomby zapalające. Gdy gaz ma własność ulatniania się, to płomień ma własność rozszerzania się.

Stanowiący zawartość bomb zapalających Thermit jest substancją, do której wchodzi ruda żelazna oraz sproszkowane aluminium lub magnezjum. Gdy jedną częścią tej mieszaniny mocno rozgrzać, następuje gwałtowna reakcja w całej masie i żelazo tworzy rozpalony płyn o temperaturze około 5400 stopni wg. Fahrenheita. Za dziającą jest to, że reakcja ta nie wywołuje żadnej detonacji.

Te bomby zapalające bardzo nadają się do ataków z powietrza. Można je rozrzucać nad dowolnym terenem, nie celując specjalnie w żaden obiekt. Jeden dwutonowy samolot bombardujący może zabrać około 2000 sztuk bomb, ale nawet zwykły samolot może przy pomocy tych bomb dokonać dzieła zniszczenia.

Doświadczenia z czasu wojny, oraz manewry, od czasu do czasu dokonywane nad wielkimi miastami, dowiodły, że atakującą armię powietrzną zawsze udaje się co najmniej w kilku miejscach przełamać linie obrony. Gdyby z całej atakującej armii powietrznej tylko 10 samolotów udało się przedostać na terytorium nieprzyjacielskie i gdyby na 100 zrzuconych bomb tylko jedna zapaliła się, to zaatakowane miasto zostałoby w ciągu niewiele minut w 200 miejscach podpalone.

Trudno sobie wyobrazić, co działyby się w wielkim skupisku ludzkim, w którymby jednocześnie 200 pożarów wybuchło.

Niebezpieczeństwo bomb zapalających podnosi ta okoliczność, że nie wywołują żadnego huków, któryby zaalarmował mieszkańców.

Przegląd Prasy

Wybuch wściekłości „Lewiatana” Kto przeszkadza reformie rolnej?

„Kurjer Poranny” zamieścił przed dwoma dniami artykuł, będący surowym aktem oskarżenia w stosunku do rabunkowej gospodarki zagranicznego kapitału w Polsce. „Kurjer Poranny” dowodził, że kapitał zagraniczny hamuje rozwój przemysłu przetwórczego i, głosząc obłudnie swą rzekomo „nędzę”, jednocześnie od lat wywozi ogromne (2 miliardy w ciągu ostatnich 6 lat) zyski zagranicę.

Artykuł ten doprowadził do wściekłości lewiatani „Kurjer Polski”. „Skończyć z tym skandalem zozydzenia wielkiego przemysłu” woła ze złością przysięgły obrońca kapitalistów, twierdząc, że kapitał zagraniczny „pracuje” — ze stratami. Pod adresem redakcji „Kurjera Porannego” padają takie wonne słowa, jak: kłamstwo, demagogia, insynuacja itp.

„Kurjer Polski” dowodzi, że udział kapitału zagranicznego w Polsce nie jest wcale „przysięgającym”, gdyż nie osiąga połowy kapitałów, zainteresowanych w przemyśle. Co zaś do podanej su-

my 2-ch miliardów wywiezionych zysków, to „Kurjer Polski” pisze:

I fakt i suma są kłamstwem. Miliardy te zaczerpnięte są z urzędowej statystyki. Ale co ona obejmuje? Obejmuje obsługę w ciągu 6 lat całego naszego zadłużenia wobec zagranicy. Z sumy tej 844,6 milj. zł. pochłonęła obsługa zadłużenia państwa i samorządu. 1.333 milj. zł. przypada na dywidendy (258 milj.), procenty od kredytów gotówkowych przedsiębiorstw (535 milj.) oraz procenty od kredytów: bankowych, obligacji, listów zastawnych i innych (540 milj.). Te ostatnie pozycje należy w każdym razie odrzucić, gdyż wierzycieli tej kategorii nie można nazwać „zagranicznym kapitałem przemysłowym”. W rezultacie wysokość obsługi długów zagranicznych przemysłu ulegnie znacznej redukcji, a w ten sposób sakramentalne 1.333 milj., które „Kurjer” uważa za „wycofane” przez kapitał przemysłowy, powinny być co najmniej przepołowione, nie mówiąc o tem, że trudno jest uważać normalną obsługę długów za winę przemysłu. Dodać należy, że wysokość obsługi długów maleje. Gdy w latach 1929 — 31 pozycja ta przekraczała 100 milj. zł. rocznie, to w r. 1932 maleje do 72 milj., a w 1933 r. do 44 milj. zł.

Ta „ewolucja” wynika, zdaniem „Kurjera Polskiego”, z faktu, że zagranica kurczy rozmiary finansowania naszego gospodarstwa. Organ „Lewiatana” z patosem woła, że rzucanie gromów na kapitał zagraniczny szkodzi Państwu, bo odstrasza ten kapitał od Polski, a bez kapitału zagranicznego upadnie cały przemysł krajowy. Pismo twierdzi, że zyski kapitału zagranicznego są niewielkie, wynoszą bowiem mają z tytułu tantiem i dywidend, tylko 400 milionów w ciągu lat 10. Natomiast oczywiście „straty” mają być wielkie:

Biedny jest ten kapitał zagraniczny; bezinteresownie i niewiadomo dlaczego dopłaca do zaszczepienia uczestniczenia w polskim przemyśle. „Obrońcy” w ten sposób kapitał zagraniczny i jego rolę w Polsce, organ ciężkiego przemysłu przechodzi do bezcelnego wprost ataku na redakcję prorządowego pisma:

Każdemu, kto pobieżnie chociaż zna założenia i zamierzenia rządu, jest rzeczą zupełnie oczywistą, że „Kurjer Poranny” nie jest z nim w zgodzie. Narzuca się tu pytanie: z kim on jest w zgodzie? Bo chyba nie z p. Stępczyńskim, który, montując podobno w pałacu Rady Ministrów urząd propagandy, powinien być tym pierwszym obywatel, który przez odziaływanie na opinię publiczną ułatwia rządowi realizację jego zadań. Skądinąd na paradoks zakrawa w tem świetle fakt, że są pisma, którym stawia się zarzut, że utrudniają rządowi pracę, podczas, gdy w pierwszym rzędzie czyni to organ, za którego wycieczki wciąż przecież jeszcze formalnie ponosi odpowiedzialność domniemany szef propagandy.

I chyba nie jest w zgodzie z „Kur-

jerem” p. Rzymowski; w tem znaczeniu, że sądzimy, iż go tam już nie ma. Wydaje się bowiem rzeczą nie do pomyślenia, że, gdy podstawowym zadaniem rządu jest walka z komunizmem, aby jednocześnie wielki dziennik pozostawał pod wpływem publicysty, który swymi wystąpieniami zaszczerpia jad komunistycznych idei w duszach i umysłach.

Kto więc ponosi odpowiedzialność za to, co pisze „Kurjer Poranny”? Może nikt. Może jest to anonimowa — podobnie, jak artykuły „Kurjera” — samopas puszczona maszyna, która pędzi naprzód, ziewając kłamstwem, demagogią i niewiastą, ku szkodzie najżywcotniejszych interesów państwa.

Dla „Kurjera Polskiego” najżywcotniejszy interes państwa utożsamia się z interesem kapitalistycznej kieszni.

„Kurjer Poranny” zamieścił artykuł o krwawych zająciach w Krzeczowicach. Jako przyczynę tych zająć „Kurjer Poranny” wymienia przeludnienie i nędzę wsi małopolskiej i przy tej okazji porusza sprawę niewykonania reformy rolnej:

Państwo traciło czas, ociągało się z wykonaniem nieodzownej reformy i to traciło go tyleż w okresie rządów sejmowych, co i po przewrocie majowym. Nie jest i nie powinno być tajemnicą, że jeszcze w r. 1928 konserwatyści uważali za główne swoje zadanie osłabić w obozie rządzącym głos przestrogi przed wzięciem szerokiej akcji politycznej: stabilizowania stosunków wewnętrznych w państwie, z obroną interesów ekonomicznych folwarków. Oczywiście nie brakło cnotliwych pozorów. Albo nie było gotowych planów parcelacyjnych, albo brakło pieniędzy. A w istocie brakło zmysłu rzeczywistości. W dążeniu do pozorów kompromisów ustępowano najbardziej natarczywym chwilowym kontrahentom, zapominając o racji stanu, wymagającej wykrystalizowania gospodarczego i ideowego oblicza Polski, jeśli ma ona posiadać samostanowienie kulturalne i polityczne. W otaczającym ją zbrutalizowanym i agresywnym świecie.

W wyniku tych pomyłek stoimy dzisiaj wobec niepotrzebnie zaostrzonego zagadnienia reformy agrarnej. Trzeba zgóry odrzucić wszystkie głosy różnych mądraków na temat, czego przy pomocy tej reformy można dokonać. Zapóźno na deliberację. Musi ona być dokonana, albowiem nikt rozsądnie myślący nie zgodzi się na polityczne konsekwencje idjotyzmu, by państwo, broniąc ładu prawnego, było stopniowo spychane do roli stróża folwarczych gospodarstw, podczas, gdy musi ono przyznawać rację chłopom, domagającym się ich parcelacji.

To ustalenie odpowiedzialności „sanacji” za pogrzebanie reformy rolnej jest rzeczą ważną. Za cenę poparcia ze strony konserwatystów zrezygnowano z reformy rolnej.

S-EK.

Nowe książki

JULIUSZ ŻULAWSKI: „Wyprawa o zmierzchu”. Powieść. Warszawa, „Biblioteka Polska”, 1936; str. 138. Opracowanie graficzne „Atelier Girs - Barcz” w Warszawie; okładka Marka Żuławskiego.

Ta pierwsza próba powieściowa młodego autora o nazwisku dobrze w literaturze polskiej zasłużonemu, przypomina mi nieco skromniutki obrazek, oprawiony w piękne, artystyczne cenne ramy, niewspółmierne jednak z... zawartością i tę wartość wprost przytaczającą. Luksusową oprawą powieści p. Żuławskiego są żywe, barwne i autentyczne wspomnienia, związane niewątpliwie z różniami morskimi i górskimi wędrówkami samego autora. Wypielniają one — wplecione w tok akcji — sporą ilość

kart książki, tchnącej naogół marnistycznym właśnie nastrojem. Co do skromnego obrazka, jest nim w danym razie dość płynna, rozległa i miejscami jakby odrealniona fabuła powieściowa, której centralną osobą stanowi niejaki Jakób Gator, niepoprawny samotnik, wieczny włóczęga i — człowiek znikąd o przeważających wszystkie inne instynktach koczowniczych. Rozgrywająca się w ramach powieści historia Gatora nie odznacza się bynajmniej szczególną niezwykłością: Jakób kocha, zdradza i jest zdradzany, a w czasie pauz pomiędzy jedną a drugą przygodą żyć — włóczy się po dalekich szlakach morskich, bądź też urządza wycieczki i eskapady górskie, przeważnie głównie po to, by cie-

żyć się rozkoszami samotności i swobodnego wśród przestworzy życia.

Jakób nie ma w sobie nic z istotą towarzyskiej i osiadłej. Jest urodzonym i nieposkromionym włóczęgą, którego w określonym miejscu zakotwiczyć nie zdolają ani uczucia miłosne, ani sentyment ojcowski, ani interesy pieniężne i zawodowe. To wszystko są dlań fraszki i epizody: wolność, przetrzeń, beztraska i oderwanie się od codzienności — tak wyglądają indywidualistyczne i egoistyczne niewątpliwie ideały Gatora... Prototyp Jakóba nie brak w literaturze świata, że wspomnę tu choćby o twórcy Conrada i Londona. P. Żułowski usiłował nadać swemu bohaterowi pewne cechy odrębności i wyjątkowości, lecz nie powiem, by wypadło to dość przekonująco. Niezbyt rozumieć dlaczego cały wogóle klimat powieści nasycony został substancją

jakiegoś niezdeterminowania, zaczerpniętą na pograniczu bajki i rzeczywistości: akcja toczy się przeważnie jakgdyby na wybrzeżach Bałtyku, tu i ówdzie mowa o realiach gdyńskich czy gdańskich. Gdzieindziej znowu mgie nieokreśloności zaciera realne kontury miejsca i czasu, zamiast o Polsce, czytamy o „państwie czerwono-białej chorągwi”, posiadającym własne kolonie afrykańskie, zaś nazwiska osób działających — zda wałoby się Polaków — stylizowane są, nie wiem poci, na sposób skandynawski i niemiecki. P. Żułowski — w poszukiwaniu środków wyrazu — posługuje się niekiedy dość często dziś stosowanym relatywistycznym chwytom, to znaczy — ukazuje pewne zjawiska czy komplementy zjawisk w różnym oświetleniu, w różnym aspekcie, w relacji nie jednej tylko osoby.

Pomimo znacznych braków, do których zaliczyłbym przedewszyst-

kiem wyraźny nadmiar słowa i wahanie się autora co do wyboru metod techniki pisarskiej, powieść p. Żuławskiego — oryginalna rzecz w swych składnikach drugoplanowych i ubocznych — zasługuje na zyczyliwą uwagę.

ADOLF DYGAŚIŃSKI: „Gody życia”. Opowieść. Wydanie piąte Warszawa, Księgarnia Czesława Kozłowskiego (1936); str. 188. Tekst opracował Władysław Wołert.

Przypomnienie czytelnikom polskim „Godów życia”, które są szczytowym punktem twórczości niesłusznie zapomnianego dziś pisarza, dobrze świadczy o piętych inicjatora i wydawcy dla imienia Adolfa Dygaśińskiego i stanowi piękny hold oddany jego pamięci. Uniwersalistyczna, na przesłankach szerokiej symboliki oparta opowieść Dygaśińskiego to rzadok — nawet w skali literatury światowej — pean na cześć piękna i ży-

woćności wszechstworzenia, bogactwa jego form i przejawów, niewyczerpanych i niegasnących jego uroków, wciąż zmieniających i odrębnych wśród rytmicznych fal czasu, w powtarzających się czwórgłos rocznych przemian słonecznych — ujętych. Opowieść Dygaśińskiego, choć związana ściśle z tem przyrodą polskiej i zbudowana na podłożu mitologii słowiańskiej, oceniona została — dzięki swym niezwykłym wartościom artystycznym — bardzo wysoko i poza granicami Polski, czego dowodem liczne przekłady „Godów życia” na języki obce (niemiecki, włoski, czeski i in.). Pierwsze wydanie książkowe polskie ukazało się w r. 1902; obecne, piąte z rzędu, zaopatrzone zostało w ciekawe przypisy i komentarze wydawcy, ułatwiające czytanie utworu.

BOLESŁAW DUDZIŃSKI

Depesze i wiadomości, otrzymane w nocy z czwartku na piątek

Odwieczny spor o Dardanele

MOSKWA (PAT.). W uzupełnieniu „Izwestij” i „Prawdy” ukazał się w ostatnim numerze „Le Journal de Moscou”, organie Narkomindia artykuł wstępny, którego ton pod adresem Turcji jest bardziej zdecydowany, niż poprzednio. Projekt nowej konwencji w sprawie cieśnin Dardaneelskich zaproponowany przez Rząd turecki, pisze „Le Journal de Moscou”, nie tylko nie liczy się z interesami państw czarnomorskich, lecz idzie wyraźnie wbrew tym interesom. Fakt, że projekt ten spotkał się z poparciem Japonii i Niemiec, jest dostatecznym dowodem, że Turcja nie bierze pod uwagę interesów Związku Sowieckiego. Natomiast projekt ten odpowiada interesom Japonii i Niemiec, których uczucia względem Związku Sowieckiego są dobrze znane. Jest to do wodom, że Turcja nie zamierza rozwiązać zagadnienia cieśnin w sposób przyjazny względem Związku Sowieckiego.

Po wyliczeniu dowodów przyjaźni Związku Sowieckiego względem Turcji „Le Journal de Moscou” pisze: Związek Sowiecki jest w prawie wymagać (exiger), aby Turcja liczyła się z interesami i bezpieczeństwem Związku Sowieckiego w takiej samej mierze, jak Związek Sowiecki liczy się z bezpieczeństwem Turcji.

Ostatnie wypadki, według pisma, wykazały, że interesy Turcji wymagają stałego wzmocnienia warunków jej bezpieczeństwa, czego Związek Sowiecki nie tylko nie neguje, podtrzymując całkowicie wszystkie żądania Turcji pod tym względem.

„Journal de Moscou” precyzując tezy sowieckie, pisze, że przy rozważaniu zagadnienia cieśnin należy mieć jedynie na względzie interesy pokoju powszechnego, biorąc jednocześnie pod uwagę tylko specjalne interesy Turcji oraz państw czarnomorskich, a poza tym nikogo innego.

Poprawa sytuacji finansowej

Francji

PARYŻ (PAT.). Minister Finansów Vincent Auriol wygłosił przez radio przemówienie o emisji bonów skarbowych. Minister oświadczył, że położenie finansowe poprawia się. Do dnia 15 czerwca około 200 milio-

nów fr. złota wywołano co dzień z granic. Obecnie w ciągu 2 tygodni powróciło do Francji przeszło 500 milj. fr. złota. Bank Francji będzie mógł stopniowo obniżyć stopę dyskontową.

Burze na morzu

MOSKWA (PAT.). Z Rostowa nad Donem donoszą: Na całym wybrzeżu morza Czarnego szaleją gwałtowne burze. W okręgu Tuapse deszczowe podmyły tor kolejowy kolei Azowsko Czarnomorskiej. Ruch pociągów z Rostowa do Soczy wstrzymano. Wstrzymano również pociągi pasażerskie na linii Moskwa — Soczy. Ulewę uszkodziły komunikację telefoniczną. Nad naprawą linii kolejowych pracuje przeszło 800 robotników.

MADRYT (PAT.). W pobliżu wybrzeża kantabryjskiego 11 statków

rybackich wpadło w silną burzę na morzu. 3 statki z całą załogą zatopiono na wysokości Santander. Również i parowiec „San - Francisco” trafił w tę burzę i stracił 4 ludzi załogi, których fala zniosła z pokładu na morze.

MADRYT (PAT.). Z zatopionych w czasie burzy na wysokości Santander łodzi rybackich „Jove” i „Republika” barka zdołała uratować kapitana, który utrzymał się na wzbudzonych falach przez dłuższy czas. Jedenaście osób zatopiono.

Burze i nawałnice

Liczne ofiary piorunów

WE FRANCJI.

PARYŻ (PAT.). Burze połączone z ulewami poczyniły milionowe szkody w Sabaudji i Górnej Sabaudji. Pioruny spowodowały pożary w wielu gospodarstwach, trąby wodne zniszczyły zbiory, pozatapiali domy i poprzerywały komunikację, unosząc mosty. Niżej położone dzielnice miasta Chambery zostały zatopione. Woda dochodziła miejscami do wysokości 60 cm. W Górnej Sabaudji pola zostały zamulone. Wezbrane rzeki zagroziły runięciem wielu domom, które mieszkańcy musieli w pośpiechu opuścić. Donoszą o wielu wypadkach porażenia piorunem.

W ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIM.

SOSNOWIEC (PAT.). Burza, która w środę przeszła nad Zagłębiem, wyrządziła znaczne szkody. Wiele mieszkań w domach niżej położonych zostało zalanych wodą. Wskutek zerwania przewodów elektrycznych część Sosnowca była pozbawiona na pewien czas światła. Komunikacja tramwajowa była przez kilka godzin przerwana. Na „Pogoni” w Sosnowcu piorun uderzył w grupę sportowców, z których jeden odniósł poparzenia.

W CZĘSTOCHOWIE.

CZĘSTOCHOWA (PAT.). W środę nad Częstochową i okolice przeszła gwałtowna burza z piorunami, która bez przerwy trwała około godziny. Liczne wyładowania atmosferyczne poczyniły w różnych punktach miasta spustoszenia, kontuzjując 7 osób, m. in. uległ kontuzji monter, który w czasie burzy zakładał antenę na dachu. W czasie burzy zabity został przez piorun mieszkaniec wsi Kościele, Wawrzyniec Konstantiak.

Dnia 8 b. m. o godz. 15.15 na kopalni rudy żelaznej Marja w Rększowicach pow. częstochowskiego ulegli porażeniu od pioruna 3-ej robotnicy, a mianowicie Cjura Leon został zabity na miejscu, dwaj inni doznali ciężkich poparzeń. Robotnicy ci w czasie burzy schronili się pod dach szopy, stojącej obok wieży szybowej, w którą uderzył piorun. Zwłoki zabitego robotnika przewieziono do kościoła, a rannych umieszczono w szpitalu.

W KRYNICY.

W środę około godz. 20 wieczorem przeciągnęła nad Krynica groźna burza z piorunami i ulewą. Jeden z piorunów uderzył w kabel elektryczny, powodując ciemność w uzdrowisku, wstrzymanie przedstawień w kinach.

„Mazurentag” na Mazowszu pruskiem

W ubiegłą niedzielę odbyła się w Ełku na Mazowszu pruskiem uroczystość hitlerowska pod nazwą „Mazurentag”. Zorganizowany został apel formacji S. A. z całej prowincji wschodnio - pruskiej. W apelu wziął udział nadprezydent prowincji i przywódca partii

W teatrze zaś odegrano półtora aktu sztuki przy świetle świec. Burza wyrządziła szkody w planach i ogrodach. Nad górą parkową za obserwowano olbrzymią łunę. Jak się później przekonano, była to łuna od wielkiego pożaru, który wybuchł za granicą polsko - czechosłowacką, najprawdopodobniej w Dubnej. Krynicka straż pożarna po wróciła z nad granicy, dokąd się udała w mniemaniu, że pożar powstał na terytorium polskim.

W KIELCACH.

W czasie gradowej burzy, która przeszła nad Kielcami i okolicą w Zagrodzie Franciszka Szalasa we wsi Wola Morawicka od uderzenia piorunu wybuchł pożar, który objął sąsiednie domy, niszcząc doszczętnie 3 budynki mieszkalne, oraz kilka stodoł wraz z inwentarzem żywym i martwym.

W Kielcach w czasie szalejącej burzy woda dostała się kanałem z wezbranej rzeki Silnicy do jednego z domów przy ul. Marszałka Focha' zalewając 5 mieszkań. Ponieważ poziom wody osiągnął poziom 30 cm. lokatorzy tego domu zostali ewakuowani do czasu wypompowania wody.

W JAPONII.

TOKJO (PAT.). Wskutek ulewnych deszczów w miejscowości Kagoszima zawalili się 4 domy, zaś 5280 budynków zostało częściowo zatopionych. Zginęły 3 osoby. Straty materialne obliczają na 6 milionów yen. W prefekturze Nagasaki jest jeden zabity, dwóch rannych i 500 domów zatopionych.

Jeszcze pocisk z czasów wojny...

IWÓW (PAT.). W miejscowości Cecowa koło Złoczowa niejaki Kučera znalazł zagubiony w czasie wojny pocisk armatni i przyniósł do kuźni, celem rozebrania go. W czasie rozebrania zgromadziła się w kuźni grupka ciekawych. W pewnej chwili nastąpił wybuch, skutkiem którego zabity został na miejscu 5 osób, a 2 osoby ranne odwieziono do szpitala. Kuźnia została doszczętnie zdemolowana.

Delegat polski na Kongres Numizmatyczny

POZNAŃ (PAT.). Profesor Uniwersytetu Poznańskiego dr. Zakrzewski wyjechał na kongres numizmatyczny do Londynu jako delegat Uniwersytetu Poznańskiego.

hitlerowskiej Koch. W wygłoszonej przemówieniu podkreślił on wierność Mazurów dla ideologii hitlerowskiej, dodając, że sam „Führer” jest dumny z przywiązania Mazurów do niemieckiej ojczyzny. (PRESS).

Hoare przewiduje na 300 lat

LONDYN (PAT.). Ogłoszona przez sir Samuela Hoare'a decyzja Rządu brytyjskiego wycofania znacznej części floty brytyjskiej z morza Śródziemnego, przyjęta została z satysfakcją przez brytyjską opinię publiczną. W angielskich kołach politycznych dopatrują się w tej decyzji pierwszego kroku na drodze przywrócenia normalnych stosunków między W. Brytanią a Włochami. W Londynie oczekują, że Włosi ze swej strony wycofają obecnie część swych wojsk z Libii.

O ile to nastąpi, to prawdopodobnie W. Brytania zawiesi działanie specjalnych gwarancji morskich zawartych w drodze umowy wzajemnej pomocy na morzu Śródziemnym między W. Brytanią a Francją, Turcją, Jugosławią i Grecją. Krok ten usunąłby przeszkody, które dotąd utrudniały

Włochom udział w konferencji dardaneelskiej oraz w konferencji locarneńskiej.

Brytyjskie dzienniki polityczne podkreślają, że powyższa decyzja zlikwidowania koncentracji floty brytyjskiej na morzu Śródziemnym, nie oznacza bynajmniej słabości W. Brytanii, lecz przeciwnie — oznacza, że W. Brytania czuje się na morzu Śródziemnym bezpiecznie. Gdy w Izbie Gmin po ogłoszeniu przez sir Samuela Hoare'a powyższej decyzji, jeden z posłów zapytał pierwszego lorda admiralicji, czy zdaje sobie sprawę z tego, że flota brytyjska od 300 lat usadowiona jest na morzu Śródziemnym — sir Samuel Hoare odpowiedział: „Mogę szanownego posła uspokoić że flota brytyjska przez dalszych 300 lat pozostanie na morzu Śródziemnym”.

Pogrzeb Cziczierina

MOSKWA (PAT.). Zwłoki Cziczierina wystawione były w czwartek na widok publiczny w sali konferencyjnej ludowego komisariatu spr. zagr. O godz. 17-ej odbyło się żałobne zebranie. W imieniu Narkomindia przemawiał zastępca ludowego komisarza spr. zagranicznych Krestinskij, podkreślając zasługi Cziczierina, jako pierwszego komisarza spr. zagr.

Uroczystości pogrzebowe miały charakter nader skromny. Trumnę ze zwłokami ustawiono na zwykłej ciężarówce i bez żadnej asysty odwieziono do krematorium.

Członkowie korpusu dyplomatycznego złożyli kondolencje Rządowi za pośrednictwem Narkomindia. Złożył również kondolencje ambasador R. P. dr. Wacław Grzybowski.

Demonstracyjne manewry

PEKIN (PAT.). Od 7 dni Pekin jest widownią manewrów wojskowych japońskich z udziałem ciężkich i lekkich czołgów. Wywołuje to duże wrażenie, ponieważ wojska chińskie w Pekinie nie mają ani samolotów, ani czołgów. Czoł-

gi tamują ruch na ulicach Pekinu. Żołnierze japońscy nie dopuścili obcych obywateli do dokonania zdjęć z tych manewrów. Oczekiwane są w tej sprawie protesty dyplomatyczne.

Wiadomości Sportowe

Prowokacja hitlerowska

Komitet olimpijski w Berlinie wydał afisz propagandowy, który jest grubą prowokacją Czechosłowacji. Afisz ten przedstawia mapę państw, przez które przebiegać będzie sztafeta olimpijska z Olimpu greckiego do Berlina przez Grecję, Bułgarię, Jugosławię, Węgry, Austrię i Czechosłowację. Na mapie tej granice Czechosłowacji nakreślone zostały tak, jakoby zachodnie kresy tego państwa należały do Niemiec. Afisz ten zamieszczony został w reprodukcji przez niektóre pisma czechosłowackie, a Czechosłowacki związek lekkoatletyczny uchwalił natychmiast, że dopóki sprawa ta nie zostanie wyjaśniona, nie weźmie udziału w Olimpiadzie i nie zorganizuje sztafety na odcinku czechosłowackim, które to zadanie komitet olimpijski związkowi temu powierzył. Równocześnie na afisz ten zwrócono uwagę ministerium spraw wewnętrznych, które zarządziło konfiskatę afisza.

Sprawa ta odbiła się głośnie echem w prasie czechosłowackiej, która zgodnie domaga się wycofania się czechosłowackich związków sportowych z udziału w olimpiadzie berlińskiej, która, jak widać, nadużywana jest przez Niemców do propagandy rewizjonistycznej. Prasa czechosłowacka wskazuje na niebezpieczeństwo sztafety przez Czechosłowację. Z ogólnych nastrojów wnioskować można, że na prowincji urzędzone mogłyby być demonstracje przeciw udziałowi, zaś w okęgach niemieckich sztafeta olimpijska mogłaby się stać powodem niepożądanego manifestacji nacjonalistów niemieckich. Jak nas zapewniali, niemieckie czynniki czeskie interweniować będą w Berlinie w sprawie afisza, zaś decydujące czynniki praskie rozpatrywać będą sprawę ewentualnego odwołania udziału w Olimpiadzie i urzędzenia sztafety przez Czechosłowację, co zdaniem prasy jest jeszcze o tyle koniecznym, że — jak oznajmił komitet olimpijski, sztafeta towarzyszyć ma oddział samolotów niemieckich, o czym władze czechosłowackie dotychczas nie zostały zawiadomione. W czechosłowackich kołach sportowych i politycznych roztrząsanie sprawy oczekiwane jest z wielkim napięciem.

Kolarstwo

DOCHODZENIE W KOLARSTWIE. Specjalna komisja Pol. Zw. Tow. Kolarskich w składzie mjr. Porczyński, kpt. Tkaczyk, adw. Starost prowadził obecnie dochodzenie w sprawie zawodników Michałaka i Napierały, którzy zostali zawieszni przez związek za karygodny wybrzyźdźstwo zawodnika M. Kapiaka. Po dobie śledztwo to zatacza coraz szersze kręgi, gdyż według pogłoszek

ciem zajęcia miały być premie wypłacane przez pewną firmę rowerową zawodnikom za zwycięstwa w zawodach.

MIEDZYNARODOWE ZAWODY. KOLARSKIE. Na Dynasach odbyły się międzynarodowe torowe zawody kolarskie z udziałem zawodników austriackich i węgierskich. Ze strony polskiej zabrakło Pusza oraz zawieszonych przez związek za niesportowe zachowanie się Michałaka i Napierały. Wyniki zawodów były następujące:

W meczach z dwóch startów drużyna węgierska dogoniła drużynę polską po 9 okrążeniach, zaś w drugim spotkaniu para austriacka dogoniła parę polską po 26 okr.

W drużynowym biegu olimpijskim 4 km. drużyna zagraniczna osiągnęła 5:13, a drużyna polska 5:13.4.

W amerykańskim biegu parami 50 km. para Starzyński — M. Kapiak pokonała resztę okrążenia, zajmując pierwsze miejsce przed parą Kielesz — Targowski 22 p., Popończyk — Lecki 21 p. Byrszek — Włodarczyk 19 p. i Fajge — Stahl 16 pkt. Obie pary zagraniczne wycofały się po 30 km.

Pływanie

POŁO. BIJE LEGJE W WATER-POŁO. Na pływalni wojska polskiego w Warszawie rozegrany został w środę mecz waterpolo o mistrzostwo Polski pomiędzy AZS a Legją. Zwyciężył AZS. w stosunku 5:0 (2:0).

Piłka nożna

SŁUSZNA KARA. Zarząd Polskiego Zw. Piłki Nożnej rozpatrzył ostatnio sprawę oddania punktów w rozgrywkach okręgowych okr. poznańskiego przez KS San KS Cybinia. Wobec udowodnienia, że KS San uмышленie oddał punkty swemu przeciwnikowi, PZPN postanowił ukarać oba kluby odnięciem od dalszych rozgrywek finałowych o wejście do klasy A poznańskiego okręgu. Równocześnie Polski Zw. Piłki Nożnej zwrócił się do wszystkich okręgów, aby karę tę opublikowały w swych komunikatach ze względu na to, że kara ta ma charakter przykładowy.

Sporty wodne

REGATY KUTRÓW RYBAKÓW HELSKICH. Na Helu odbyły się przy ogromnym zainteresowaniu rybaków z całego wybrzeża pierwsze regaty kutrów rybackich. Startowało ogółem 42 kutry motorowe, podzielone na 4 grupy, zależnie od pojemności i mocy silników.

W grupie 1-ej triumfował rybak Dering na kutrze „Hel 9”.

W grupie 2-ej zwyciężył rybak Ewald na „Hel 54”.

W 3-ej grupie wygrał rybak Grenwald na „Hel 11”.

W 4-ej grupie wreszcie na pierwszym miejscu znalazł się rybak Dering na „Hel 51”.

Partyzantka w Abisynji

LONDYN (PAT.). Reuter donosi z Chartumu o potyczce oddziału abisyńskiego z eskadrą lotników włoskich pod Lechemti. Około 60 żołnierzy abisyńskich ze szczepu Amhari, zaatakowali 3 samoloty włoskie w prowincji Dzima w nocy, wkrótce po wylądowaniu Włochów, 31 wojskowych włoskich zostało zabitych, jeden z Włochów pozostał w niewoli abisyńskiej.

RZYM (PAT.). Agencja Stefani donosi: Dnia 6 b. m. ranna bandy zbrojne przerwały komuni-

kację kolejową i telegraficzną pomiędzy Akaki i Moggio na linii kolei Dżibuti — Addis - Abeba w celu zrabowania dwóch pociągów, naładowanych artykułami żywności. Oddziały włoskie, które nadbiegły z różnych stron, uderzyły w wykonanie planu napastników, zadając im ciężkie straty. Bitwa trwała przez całą noc. W wyniku walki napastnicy zostali rozproszeni. Oddziały inżynierji szybko reperują tor kolejowy.

Hitlerowcy szaleją w Gdańsku

GDANSK (PAT.). Prezydent polacji gdańskiej zawiesił na 5 miesięcy organ niemiecko - narodowy „Danziger Nasionale Ztg.”, tylko jedno, mianowicie „Danziger Volkstzgt.”.

sku pozostało obecnie po zawieszeniu „Danziger Volkstzgt.” i „Danziger Nasionale Ztg.”, tylko jedno, mianowicie „Danziger Volkstzgt.”.

W Finlandji po wyborach

HELSINKI (PAT.). W czwartek ogłoszono ostateczne i oficjalne wyniki wyborów do parlamentu. Więcej mandatów niż do poprzedniego parlamentu zdobyli jedynie socjaliści i konserwatyści. Socjaliści otrzymali 83 mandaty (dawniej 78), agrariusze 53 (dawniej 53) szwedzi 21 (dawniej 21), konserwatyści 20 (dawniej 17), Liga Patriotyczna 14 (dawniej 15), li-

berałowie 7 (dawniej 11), małorolnicy 1 (dawniej 3), ludowcy 1 (dawniej 2).

Obecny Rząd sprawować będzie władzę do 2 września, czyli do pierwszej sesji parlamentu. Liczą się tu z dymisją we wrześniu obecnego Rządu, na czele którego stoi przedstawiciel stronnictwa liberalnego.

OSTATNIE DEPESE I WIADOMOŚCI NA STR. 1 I 2.

Biskup marjawicki w więzieniu

Z polecenia ministra sprawiedliwości został wykonany wyrok w sprawie biskupa marjawickiego Jana Marji Michała Kowalskiego, skazanego wyrokiem łącznym 27

czerwca 1932 roku na 2 lata więzienia za czyny nierządne i znieważenie kościoła katolickiego. Kowalski został osadzony w więzieniu w Rawiczu. (PAT.).

Samogonka

W nocy 7 b. m. posterunek policji w Królewskużynie pow. dziśńskiego przeprowadził obławę we wsi Dmierzowiczyna, gm. Porpliskiej, podczas której wykryto 5 dobrze zakonserwowanych gorzelnii wraz z wię-

kszą ilością samogonu. Część samogonu była już przygotowana na wozach i przeznaczona na sprzedaż w Królewskużynie na jarmarku, odbywającym się w dniu 7 b. m.

Tragiczny wypadek w Tatrach

W czwartek o godz. 15-ej wyruszyła do Małej Łąki drużyna tatrzańskiego ochotniczego Pogotowia Ra-

tunkowego, by interwenjować w trzecim już w tym sezonie śmiertelnym wypadku w górach. Narazie brak bliższych szczegółów co do miejsca i okoliczności tragicznego wypadku. Wiadomo tylko, że ofiarą padł Bogumił Lachocki, zawiadowca warsztatów kolejowych w Pruszkowie, który w środę udał się wraz z córeczką najprzód na Kasprowy Wierch kolejką linową, z Kasprowego zaś na Czerwony Wierch. Wypadek nastąpił najprawdopodobniej przy schodzeniu z Czerwonych Wierchów. O katastrofie dała znać córeczka Lachockiego, która spędziła przy ojcu całą noc w górach i dopiero rano zeszła w dół, by zawiadomić o wypadku i wezwać pomocy.

Foki na polskim wybrzeżu morskim

Na wodach terytorjalnych polskich rybacy zauważyli większe stadka fok. Pojawienie się fok o tej porze na Bałtyku jest zjawiskiem rzadkiem. Zimą natomiast pojawiają się foki jest zjawiskiem częstym. Stadko fok, w pioszłyo nawet na wodach gdańskich — letników, kąpiących się w morzu.

W Lidzie Trzy miesiące po strajku

Dnia 25 b. m. upłynęły trzy miesiące od czasu wydania orzeczenia arbitrażowego, które formalnie za kończyło strajk w „Ardalu”.

Powiadam formalnie, bo walka, wobec niewykonania przez fabrykanta postanowień arbitrażu, trwa w dalszym ciągu. Zmieniły się tylko formy. Z dnia na dzień potęgę się oburzenie robotników, spowodu łamania arbitrażu. Nie wiem w chwili obecnej, jakie formy walka ta będzie miała w przyszłości. Faktem jednak jest, że jak długo istnieją warunki powodujące to oburzenie — tak długo wytworzą się ferment wraz ze wszelkimi jego objawami, tak długo nie będzie uspokojenia umysłów. Nie trzeba tworzyć warunków, umożliwiających złodziejowi kraść — mówi przysłówie. Nie mogą istnieć, jeśli chodzi o stosunki na terenie „Ardalu” — te warunki, które powodują zaniepokojenie, oburzenie i strajki. A warunki takie istnieją! Upłynęły trzy miesiące po wydaniu orzeczenia arbitrażowego, lecz ani jedno postanowienie arbitrażu nie zostało wykonane!

Poczuwam się do obowiązku przedstawić publicznie stosunki w „Ardalu” w przeświadczeniu, że i przez skuteczną ingerencję zapobiegłą wydrwiwaniu orzeczenia arbitrażowego. Chodzi o stworzenie warunków spokojnej pracy, nieurągających godności robotniczej. Skuteczna ingerencja czynników miarodajnych utwierdziła również robotników w przekonaniu, że orzeczenie arbitrażowe nie jest nie obowiązującym papierem, lecz postanowieniem, które musi być szanowane. Chcę również aby świat pracy, który nas poparł w walce o lepszy byt, został poinformowany, że robotnik „Ardalu” nie rezygnuje z swoich zdobyczy i wraz z tymi, którym los jego nie jest obcy, walczy będzie.

Wracam do faktów:

Paragraf I-szy orzeczenia arbitrażowego (wydany w dniu 25.3.1936 r.) stwierdza: „Przeciętnie zarobki akordowe robotników i robotnic wynoszą będą następujące minimum za dzień pracy (biorąc dla przykładu zarobki robotnic) — 1.40. Odrazu powstały „omyłki” i „kruczki”. Robotnice już po pierwszej wypłacie otrzymały po zł. 1, 99 gr. Po reklamacji „wyjaśniono” sprawę podając szereg sprzecznych uzasadnień: Pracodawcy stwierdzili mianowicie, że kwoty mniejsze od 1.40 — zostały wypłacone przez „omyłkę”, — że stawki stanowiące przeciętne minimum nie wyłączają na przyszłość większych zarobków, — że robotnice nie pracują wydajnie, —

że różnice będą wypłacane po sezonie(!).

Robotnice jednak zrozumiały orzeczenie arbitrażowe w tym sensie, że nie będzie się redukowało robotnikom płac, zapewnionych na wet pracującym na dniówkę przed wydaniem orzeczenia arbitrażowego (1.36 gr.). — Nic dziwnego, że skutkiem takiego zinterpretowania, wybuchł dwugodzinny samodzielnny strajk protestacyjny.

Aby zatuszyć pobudki tego strajku, Dyrekcja starała się zasugerować przedstawicielom władzy, którzy przypadkowo odwiedzili fabrykę, że niska płaca nastąpiła w konsekwencji małej wydajności pracy robotnic. Przewodnicy po fabryce „zapomnieli” o dodaniu pewnych „drobnostek”, a mianowicie, że przed wydaniem orzeczenia arbitrażowego robotnicy i robotnice pracowali po 16, 14, 12 i 10 godzin na dobę, że teraz nowe robotnice, aczkolwiek nie brak jeszcze starych są na bruku, że materiał nie jest dostarczony na czas, że p. majster w swoim czasie oświadczył robotnikom „dobrą nowinę”, że zostały wprowadzone pewne ulepszenia w celu przyspieszenia produkcji, że wciąż trwające „omyłki” mogą się odbić źle na

robotnicach, powodując depresję psychiczną, oraz wiele innych szczegółów, których ze względu na interes przedsiębiorstwa podać nie chcę. Przewodnicy „zapomnieli” dodać, że po upływie pewnego czasu, gdy oświadczone delegacji fabrycznej, że robotnicy pracują wydajnie — nie poprawiły się stopy sunki. Ani słówkiem nie wspomnieli o tem, że wysuwa się cennik na akord i nie zawsze płaci się nawet dniówki.

O tych rzeczach przewodnicy „zapomnieli”. Robotnikom jednak książeczki z niskimi wypłatami nie pozwalają zapomnieć o krzywdzie.

Dwa są źródła krzywdy: 1) niezawsze robotnice otrzymują zagwarantowane minimum 1.40 za dzień i 2) po wydajnym akordzie płaci się... dniówkę („Co chcecie — przecieście macie wypłatę zgodną z arbitrażem”). Zapomina się, że arbitraż zapewnia: „płace wyższe od wymienionych w arbitrażu, nie mogą być obniżone”. Metody Dyrekcji niedopłacić minimum i za pracę na akord płacić dniówkę — nie mogą być tolerowane.

(Dok. nast.).

Wiadomości z całej Polski

ZABITY PRZEZ POCIĄG.

Na szlaku Wołkowysk — Zelwa został zabity przez pociąg pociągowy „Lux” Ksawery Kaszczyk, lat 40, zam. w Wołkowysku.

Zwłoki zostały zabezpieczone na miejscu przez policję.

SZCZUR WYGRZYŁ DZIECKU OKO.

W Grzybowie pod Wołominem do kołyski dziecka Chaima Perelman, dostał się szczur i wygrzył roczną córeczkę Sarze oko. Dziecko przewieziono do szpitala.

UTONIĘCIE DWÓCH ŻOŁNIERZY.

Tragiczny wypadek wydarzył się na rzece Narew w Pułtusku. Łódźka przeprowała się 5 żołnierzy. Na środku rzeki łódź z niewiadomych przyczyn wywróciła się; dwaj żołnierze wpadli do wody i utonęli.

Są to żołnierze 13 pułku piechoty: st. strzelec Stefan Maciejewski i strzelec Stefan Skóra. Zarządzone poszukiwania w celu wydobywania zwłok.

SAMOBÓJSTWO 12-LETNIEGO CHŁOPCA.

Wystrzałem z rewolweru w pierś usiłował popełnić samobójstwo 12-letni uczeń drugiej klasy pa-

stwowego gimnazjum w Radomiu K. Malczewski. Chłopca w stanie bardzo ciężkim przewieziono do szpitala.

SAMOBÓJSTWO SŁUŻĄCEJ WSKUTEK WYPowiedzenia.

We Lwowie przy ul. Listopada 51, zajęta u inż. Łaby w charakterze pomocnicy domowej 25-letnia Stefania Gontówna wyskoczyła z trzeciego piętra na bruk, ponosząc śmierć na miejscu.

Powodem samobójstwa Gontówny było wypowiedzenie pracy.

ŚMIERĆ W „BIEDASZYBIE”.

Dnia 8 bm. rano na polach dzikich odkrywek w pobliżu Hajdowizny w Brzezince pod Mysłowicami, w czasie wydobywania węgla na głębokości 9-ciu m., uległ zacczadzeniu 50-letni robotnik Jan Klosek i poniósł śmierć na miejscu.

Zacczadzonego niezwłocznie wydobyto na powierzchnię, jednak wszelkie zabiegi przywrócenia go do życia okazały się bezskuteczne.

NATANSZA SZKOŁA SAMOCHODOWA PRYLINSKI WARSZAWA JEROZOLIMSKA 27

Na Górnym Śląsku

Krople na gorący kamień...

Ilość oficjalnie zarejestrowanych bezrobotnych w Woj. Śląskim wynosi przeszło 110.000 osób. Z tego zasiłki ustawowe otrzymuje 14.000 osób, zaś z pomocy doraźnej korzysta około 50.000 osób. Drugie tyle pozostaje bez jakiegokolwiek wsparcia. Rzeeczywista cyfra bezrobocia na Śląsku jest jednak daleko wyższa i wynosi 150.000 osób. Oficjalnie posiadamy 1/4 wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych z całej Polski; rzeczywistość jest jeszcze gorsza. Śląsk posiada zatem smutny rekord najwyższej cyfry bezrobocia.

W obliczu olbrzymiej armii bezrobotnych, skoncentrowanej na małym skrawku Polski, w najmniejszym Województwie, sumy prelinowane na zatrudnienie bezrobotnych w okresie letnim są absolutnie niedostateczne. Według oficjalnych danych, projektuje Fundusz Pracy prowadzenie większych robót publicznych na kwotę około 5-ciu milj. zł.

Równoległe z akcją zatrudnienia Fundusz Pracy prowadzi podobno akcję pomocy doraźnej, z której korzysta rzekomo ponad 40.000 osób. Na akcję tę Fundusz Pracy asygnuje miesięcznie w gołtówce około 350.000 zł., dalej 400.000 kg. chleba i 360 ton mąki, oraz odpowiednią ilość cukru i mieszanek kawowo - cukrowej.

Dalej mają być uruchomione, względnie są częściowo uruchomione, roboty z budżetów samorządowych i Skarbu Śląskiego, które mają dać zatrudnienie 4.000 bezrobotnym. Cyfry powyższe da jemy z pełnym zastrzeżeniem, ponieważ z doświadczenia nie mamy zaufania do gromkich zapowiedzi i wysokich cyfr oficjalnych.

Ale nawet gdyby te zapowiedzi ziściły się w całej pełni, to kwoty wyasygnowane na zatrudnienie bezrobotnych nie stoją w żadnym stosunku do rzeczywistych potrzeb. Jest to kropla na gorący kamień. Należy przeprowadzić da leko idące oszczędności w Skarbie Śląskim i w samorządach w dziedzinach mniej pilnych i należy zaoszczędzonymi kwotami zasilić fundusz na zatrudnienie bezrobotnych. Gospodarka subwencyjna w Skarbie Śląskim i w samorządach winna ustać. Jesteśmy często świadkami — i to w gminach takich jak Katowice i Chorzów — jak robi się oszczędności w dziedzinie opieki społecznej, by te oszczędności przeznaczyć na subwencje dla różnych prorządowych i klerikalnych organizacji.

Nie widzimy, by Zarządy miast odnosiły się poważnie do zagadnienia walki z bezrobociem. To, co obserwujemy, to gospodarka od dziś do jutra, bez dalszego i

przemysłanego planu. W tej dziedzinie jest wiele do naprawienia; jednak nie można się tego spodziewać, póki trwa gospodarka „sanacyjna”.

Przerwanie strajku na kopalni „Szyby Jankowice”

Trwający od soboty strajk polski na kopalni „Szyby Jankowice” w Boguszowicach został chwilowo zlikwidowany.

Po zakończeniu konferencji u starosty, w której brali udział przedstawiciele związków zawodowych, oraz komisarz demobilizacyjny Maske, przedstawiciele związków zawodowych udali się na teren okupowanej kopalni i zjechali w podziemia do strajkujących.

W podziemiach odbyło się zebranie załogi, na którym przemawiali członkowie Rady Załogowej oraz przedstawiciele związków zawodowych.

Załoga postanowiła przerwać strajk na dwa tygodnie, aby nie utrudniać pracy władzom, które powołując specjalnych niezależnych inżynierów fachowców do zbadania sytuacji na kopalni.

Po wywiezieniu kilku chorych z podziemi kopalni wszyscy robotnicy wyjechali na powierzchnię, gdzie odbyło się jeszcze jedno zebranie. Następnie robotnicy udali się do domów. Przed bramą kopalni oczekiwały ich rodziny. Rozgrywały się tam dramatyczne sceny. Rodziny witały swych żywicieli wśród ogólnego szlochu.

Ofiary

dla rodzin po poległych w Krakowie, Lwowie, Częstochowie, Chrzanowie i Gdyni

Admin. „Robotnika” kwituje: G. — zł. 10. Zarząd Miejski w Błoni — zł. 100.

Pracownicy Warsztatów Głównych Tramwajów Miejskich — ob. Łaski zł. 1.50.

Ob. Pawłowski zł. 1.50 i ob. Bakun — zł. 10.

S. Adamska i P. Pykacz w Busku — Zdroju — zł. 5.

W. Wiłkowski w Rzeszowie — zł. 5.

Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego w Siemiatyczach. Zebrane od robotników fabryki Kafli M. Małach w

Siemiatyczach — zł. 13.70.

Rada Związków Zawodowych w Radomsku. Od robotników hut szklanych „Marywała” i „Blysk”, zrzeszonych w Związku Chemicznym — zł. 22.60.

Od robotników zatrudnionych na robotach publicznych, zrzeszonych w Związku Budowlanym — zł. 44.21.

Od robotników zrzeszonych w Związku Komunal. i Inst. Użyteczn. Publiczn. — zł. 4.35.

Od robotników zatrudnionych na robotach Sejmikowych, zrzeszonych w Związku Budowlanym — zł. 2.60.

Strajk pracowników fryzjerskich w Drohobyczu

(Kor. własna)

W Drohobyczu zastrajkowali pracownicy fryzjerscy, w liczbie 75. Strajkujący domagają się podpisania umowy zbiorowej, normującej warunki pracy i płacy, a w szczególności płacy uczniom.

Pracodawcy nie zgadzają się na to, twierdząc, że płacić będą terminatorom w trzecim roku nauki — i to wedle własnego uznania —

groząc równocześnie terminatorom rozwiązaniem umowy o naukę.

Odpowiedź strajkujących jest stanowcza; twardo i niezlomnie stoją oni przy swoich warunkach. Pracodawcy grożą represjami i redukcjami, denuncjując i prowokując czynniejszych działaczy Związku.

Strajk trwa. Prosimy o materialne poparcie strajkujących.

Strajk budowlanych w Otwocku

(Kor. wł.).

Od 3 lipca strajkuje ponad 400 robotników budowlanych w Otwocku.

Mimo prowokacji majstrów, przebieg strajku spokojny.

DRUKARNIA ROBOTNIKA

PRZYJMUJE

wszelkie roboty w zakresie drukarstwa wchodzące

SPECJALNOŚĆ

CZASOPISMA

TYGODNIKI

CENY KONKURENCYJNE

WARSZAWA, WARECKA 7

P. C. WODEHOUSE.

Burzliwa pogoda

Z upoważnienia autora przełożyła B. Kopelówna
ROZDZIAŁ DZIESIĄTY.

Po zakończeniu burzy czcigodny Galahad Threepwood znalazł się w dość niezdecydowanym nastroju. Nie był zupełnie pewny, dokąd chciał iść, ani co miał ochotę robić. Jego ulubiona murawa — jak wiedział — będzie za mokra, aby po niej chodzić, a ulubiony leżak za mokry, aby na nim siedzieć. Cały świat zewnętrzny, o ile chodziło o ścisłość — pomimo, że słońce świeciło teraz tak jasno — był o wiele za mroki i ociekający wodą, aby znieść człowieka, posiadającego taką, jak on, kocią niechęć do wilgoci.

Gdy Beach odszedł, Galahad pozostał przez jakiś czas w malej bibliotece. Potem, znudzony, zaczął chodzić bez celu po domu i nakreślił tyle zegarów, ile tylko mógł znaleźć. Miał wielki pociąg — i to zawsze — do nakręcania zegarów.

W końcu zaszedł do hallu — i spoczął na znajdującej się tam kanapie w nadziei, że jeżeli będzie spoczywał dość długo, zjawi się ktoś, z kim będzie można pogawędzić, póki nie nadejdzie pora ubierania się do obiadu. Ta część wieczoru wydawała mu się zawsze nieco przygnębiająca.

Dotychczas nie miał szczęścia. Nadół zeszedł Monty Bodkin, — ale po rewelacjach Beacha Galahad nie miał zamiaru mieć z nim do czynienia — pozątem, że popatrzył na niego surowo. Nie próbując wciągnąć

Monty'ego do rozmowy — chociaż właśnie przypominała mu się anegdota z przed lat trzydziestu, którą pragnąłby komuś opowiedzieć — Galahad patrzył, jak Monty wszedł do pokoju bilardowego, gdzie otwierające się drzwi ukazały mu Ronniego, ćwiczącego się w bilardzie. Po chwili Monty wyszedł stamtąd i udał się na górę, przyczem wślaz za nim pobiegł — tak, jak przedtem — surowy wzrok.

— Mała gadzina — mruknął ostro czcigodny Galahad. Był zgorszony Montyn i zawiedziony. Żałował, że dał mu swego czasu wskazówkę co do Cezarewiczka.

Wkrótce potem zjawił się Pilbeam, uśmiechając się słabo — i skierował się do palarni. To też nie było żadną atrakcją dla czcigodnego Galahada; nie miał on bynajmniej zamiaru opowiadać anegdot Pilbeamowi. Niezależnie od faktu, że ten detektyw spiskował z jego siostrą Konstancją, aby ukraść rękopis — Galahad nie lubił go. Wychowany w surowszej szkole fryzjerskiej, Galahad nie pochwałiał tych nowoczesnych młodzieńców, którzy mieli na głowie gąbczastą narosł w lepiących się warstwach.

Zaczynało wyglądać na to — że co się tyczy towarzystwa, — Galahad miał do wyboru tylko dwie osoby. Clarence, który potrafiłby ocenić tę anegdotę, gdyby tylko można go było skłonić do ześrodkowania na niej uwagi, znajdował się przypuszczalnie koło chlewu i robił oko do swojej świni, — a Sue — istota, z którą Galahad właśnie najbardziej chciał rozmawiać — zdawało się, zniknęła zupełnie z powierzchni ziemi. O ile mógł wywnioskować, pozostawała mu tylko alternatywa: pójść do sali bilardowej i p zylączyć się do Ronniego, albo wstąpić do salonu

i zamienić kilka słów ze swą siostrą Konstancją, która niewątpliwie o tej porze pije tam herbatę. Już miał wybrać to drugie, gdyż zamierzał z Konstancją pomówić bez ogródek o sprawie Pilbeama — gdy z ogrodu weszła Sue.

Odrzuć opuściła Galahada chęć pomówienia z Konstancją. Może to zrobić, gdy nie będzie miał nic lepszego do roboty, ale teraz zachciało mu się czegoś przyjemniejszego, aniżeli wojny rodzinnej między bratem a siostrą... Osoba Sue była właśnie środkiem ożywczym, jakiego potrzebował o tej porze, gdy dzień chylił się ku zachodowi. Nie będzie mógł jej opowiedzieć tej anegdoty, gdyż akurat nie nadaje się do tego, ale w każdym razie porozmawiają o tem i owem.

Zawołał na nią — i przysłała tam, gdzie siedział. W hallu było mroczno, ale uderzyło go, że Sue wydawała się trochę nieswoja. Chód jej był jakgdyby pozbawiony elastyczności, tej hożej gibkości, jaką Galahad tak się zawsze zachwycał u Dolly. Ale możliwe, że to tylko imaginacja! Galahad zawsze skłonny był wyobrażać sobie wszystko w ponurem oświetleniu, gdy tylko świat zaczynały przesłaniać cienie, a było jeszcze zbyt wcześnie na cocktail.

— No, cóż młoda kobietko?

— Jak się pan ma, panie Gally?

— Cóżś z sobą robiła?

— Chodziłam po tarasie.

— Przemoczyłaś nogi?

— Nie zdaje mi się. Ale może jednak pójde zmieni obuwie.

Czcigodny Galahad nie chciał o tem słyszeć. Pociągnął ją ku sobie na kanapkę.

(d. c. n.)

ŻYCIE WARSZAWY

Wrzenie, wśród pracowników rzeźni miejskiej

Przed dwoma miesiącami dzięki interwencji p. prezydenta Starzyńskiego udało się uregulować na terenie rzeźni miejskiej cały szereg spornych kwestii i stworzyć grunt dla spokojnej pracy.

Jednak obecnie wylania się kwestia, mogąca głęboko zadrzążyć stosunki. Krąży bowiem pogłoski, które znalazły swoje odbicie w prasie, iż dyrekcja rzeźni zamierza przeszerzować robotników, tworząc kilka grup wynagrodzeń z tem, iż do najwyższej winni należeć robotnicy posiadający świadectwa rzemieślnicze.

Z punktu widzenia interesów rzeźni i większości robotników spełnienie tego zamierzenia miałoby następstwa niepożądane. Rzeźnia to nie jatka i nie wędliniarnia. Dyplomowany czeladnik rzeźniczy czy

wędliniarski tylko bardzo znikomą i nie najważniejszą część swoich kwalifikacji użytkuje w rzeźni. Rzeźnia jest wielką fabryką, w której istnieje daleko posunięty podział pracy. Poszczególne operacje nie wymagają terminu w jacie czy warsztacie wędliniarskim, natomiast właśnie spośród niedyplomowanych wybija się duża ilość robotników, którzy zdobyli sobie pierwszorzędne kwalifikacje w wykonywanej pracy.

Wśród tych właśnie najcenniejszych dla rzeźni pracowników pogłoski o degradacji wywołują rozgoryczenie, którego należałoby uniknąć.

Rzeźnia miejska, jak każda fabryka, winna opłacać pracę, a nie dyplom.

Wyratował, lecz sam utonął

Zygmunt Studziński, st. przod. rezerwy piechoty (Krochmalna 78), przebywający na urlopie w Serocku, kapł się w Narwi. W pewnej chwili stojąc na mielinie zauważył, że jakaś kobieta natrafiła na głębię i zaczęła tonąć. Studziński, schwycił za rękę tonącą kobietę i

silnym szarpnięciem wyrzucił na mielinę. Niestety wir porwał Studzińskiego, który utonął. Złotki policjanta wydobył. Studziński pozostawił żonę i troje dzieci. W szeregach P. P. pozostawał od chwili jej powstania. Wyratowaną kobietą okazała się Maria Różyczka, (mieszkanca Serocka).

STAN POGODY WŁ. PIM

Świeży napływ powietrza polarnomorskiego spowodował, że wczoraj w godzinach porannych w dzielnicach, położonych na zachód od Wisły było przeważnie pochmurno, a miejscami na Pomorzu i Mazowszu padał deszcz. Na pozostałym obszarze kraju panowała jeszcze naogół pogoda słoneczna o zachmurzeniu umiarkowanym lub niewielkim. Temperatura o godz. 7-ej r. wynosiła od 17 st. na zachodzie, do 23 st. na północnym wschodzie kraju, a w górach od 11 do 18 st.

Opady przeważnie pochodzenia burzowego w ciągu doby ubiegłej ogarnęły znaczną część kraju, dając 18 mm. w Chojniach, 15 w Zbąszyniu, 10 w Częstochowie, a 16 w Wiśle, Siankach, Zaleszczykach i Łucku.

Przewidywany przebieg pogody dnia 11 b. m.: Pogoda o zachmurzeniu zmiennym z przelotnymi deszczami i skłonnością do burz zwłaszcza we wschodniej połowie kraju. Chłodniej, umiarkowane wiatry z kierunków zachodnich.

Psia plaga

W ciągu doby ubiegłej zostało pokąsanych przez psy 5 osób. Są to: Józef Jasiński, handlowiec, (6-go Sierpnia 32), Roman Bogdański, uczeń, (Ogrodowa 61), Szulim Teper, syn handlowca, (Pańska 13), Aleksander Wildenbaum, uczeń, (Nowolipie 39) i Mieczysław Jakubowski, uczeń (Pieńkowska 1). Wszyscy zostali opatrzeni w ambulatorium Pogotowia.

Korzystajmy z lotnictwa, podróżując, wysyłając pocztę i towary samolotami!

Kącik radiowy

„Łyk Zubrówki”

Wydaje nam się, że dobrze wiemy, co to jest Białowieża — wielki, gęsty las, grube drzewa, dużo zwierząt, a przedewszystkiem żubry. Ale gdy bliżej poznamy Puszcze Białowieską zrobimy wiele odkryć — poznamy specjalny świat wielkiej puszczy o swoistym życiu, swoistym klimacie, dowiemy się, jak żyją żubry, które obecnie w świetnych warunkach rezerwatów coraz bardziej prosperują. O Puszczy białowieskiej mówić będzie Kazimierz Barliński w pogadance p. t. „Łyk zubrówki”, która nadana będzie dziś o godz. 17.50.

Muzyczny Week-end

Wesoły i pogodny charakter posiadać będzie audycja, którą organizuje Polskie Radio o godz. 19. Doskonali artyści biorą w niej udział: śpiewacy Aleksander Wasiel i Stefania Millerowa oraz Mała Orkiestra Polskiego Radia pod dyrekcją Z. Górzyńskiego. Program audycji składa się z wianek ulubionych i popularnych melodii, z przyjemnych piosenek i lekkich utworów orkiestrowych. Będzie to naprawdę miłe zakończenie tygodnia.

Walce w literaturze fortepianowej

Walc, ten najmiłszy i cieszący się najdłuższymi żywotem taniec, nie ograniczył się bynajmniej tylko do sali tanecznej. Upajające i uroczyste rytmy walców przeszły również do muzyki t. zw. poważnej i nie było prawie kompozytora, któryby nie przejął ich do swych utworów. Dziś o godz. 21 usłyszą radiosłuchacze kilka z tych walców wielkich mistrzów: Czajkowskiego, Brahmsa, Liszta i J. Straussa w opracowaniu Tausiga. Odegra je znana pianistka Janina Familier — Hepnerowa.

„Od latarni do latarni”

W okresie zimowym nadało Polskie Radio reportaż omawiający syreny portu w Gdyni. Ten sam autor omówił również ważne urządzenia sygnalizacyjne, mianowicie latarnie portowe, które orientują marynarza, prowadząc go statek do portu w nocy. Reportaż p. t. „Od latarni do latarni” w opracowaniu Stanisława Moduszeńskiego, nadany zostanie dziś o godz. 16.45.

Straszne dzieciobójstwo

U Józefa Kurzyny (Grzybowska 72) zamieszkiwała od 4 dni, jako sublokarka, 35-letnia Maria Olejczykówna, bez pracy, zatrudniona ostatnio jako służąca, przy ul. Orlej 10. Sublokarka oświadczyła ostatnio, że jest chora na nerki i za 2—3 dni pójdzie do szpitala.

Poprzedniej nocy Kurzynowie obu dzeni zostali jękami Olejczykówny, która na pytanie o powód zaślabinienia, sublokarka odpowiedziała, że napiła się wody po jagodach i dostała boleści. Przebudziwszy się o godz. 5-tej, Kurzynowa zauważyła krew na podłodze i na korytarzu. Ślady krwi prowadziły na strych, dokąd drzwi były zamknięte. Zawiadomiono o tem policję. Olejczykówna przyznała się, że w nocy urodziła na strychu dziecko, które zamordowała, uderzając głową o belkę, następnie zaś zawięła w kłębek i ukryła w starym garnku emalowanym. Złotki niemowlęcia mają w

trzech miejscach złamany kręgosłup.

Na miejsce przybyło pogotowie Ubezpieczalni Społecznej, które przewiozło dzieciobójczynię do kliniki położniczej przy Szpitalu Dz. Jezus.

Tragedja włóścianina

W kolonii Opacz pod Warszawą (gm. Skorosze), mieszkając tej kolonii 59-letni Antoni Komorek przed swą zagrodą, postrzelił się z rewolweru w głowę. Rannego w stanie beznadziejnym umieszczono w Instytucie Chirurgii Urazowej przy szpitalu im. Marszałka Piłsudskiego. Przyczyną samobójstwa był rozstrój nerwowy spowodowany długotrwałą i przewlekłą chorobą.

STUDENT udzieli lekcji za mieszkanie. Zakres gimnazjalny. Tel. 6-52-61, 4—6.

Śmierć pod kołami samochodu

Dochodzenie w sprawie tragicznej śmierci ulicznej handlarzki owoców, 30-letniej Wiktorji Oknińskiej (Emilji Plater 12), która w czwartek w nocy na pl. Unji Lubelskiej róg Polnej została zabita przez samochód ciężarowy Z. O. M., ustaliło, że samochodem kierował Ignacy Brochocki (Fałęcka

15). Jak wiadomo, wkrótce po wypadku kierowca zwiększył szybkość i odjechał, jednak przechodnie zdolali zauważyć numer samochodu, dzięki czemu sprawę wykryło. Wczoraj Brochockiego, który nie przyznaje się do winy, aresztowano.

Złodziej okradł złodziejkę

Ichokowi Szymanowi, (Wilcza 57), handlowcowi, służąca jego, Genowefa Zachówna, w czasie nieobecności domowników, za pomocą podrobionego klucza, zakradła się do kredensu, gdzie Szyman przechowywał pieniądze i biżuterię. Po kradzieży, Zachówna udała się na dworzec Główny, chcąc wyjechać z Warszawy — do krewnych na wieś, aby się tam ukryć. Na dworcu w tajemniczy sposób zginęły jej skradzione pieniądze i biżuteria. Zachówna udała się wówczas do komisariatu, gdzie

złożyła zameldowanie o dokonaniu przez siebie kradzieży u Szyman, a jednocześnie, iż została w tajemniczy sposób okradzona na dworcu.

W chwilę potem do komisariatu wpadł zadyszany Szyman, który oskarżył Zachówną o kradzież gotówki i biżuterji, na ogólną sumę 4.000 zł. Policja wszczęła w tej sprawie dochodzenie, aresztując oprócz Zachówny, przyjaciela jej, Wincentego Chojnickiego, (Pańska 108).

Skutki nieostrożności amatora -- kierowcy

Przed domem Marszałkowska 119, nastąpiło katastroficzne starcie samochodu prywatnego Nr. 25.325, prowadzonego przez Władysława Zielińskiego (Wolska 69) właściciela biura gaśnic (Zielna 30) — z dorożką konną Nr. 1632, powożoną przez dorożkarza, Franciszka Wróbla (Dobra 52/54). Wskutek uderzenia samochodu w tył dorożki, zostało oberwane lewe koło i dorożka wyrzuciła się. Wypadły z niej dwie pasażerki, oraz dorożkarz.

Zieliński wymylną dorożkę, zwiększył szybkość i usiłował uciec. Na krzyki przechodniów posterunkowy zatrzymał sprawcę wypadku na rogu ul. Złotej i Marszałkowskiej. Pasażerki przeniesiono do pobliskiego składu farb i obrazów I. Wadowskiego, dokąd przybyło

Pogotowie. Lekarz stwierdził u 19-letniej Mariem Rozenblumówny i 26-letniej Reginy Radzyńskiej (obie zam. Długa 43), potłuczenie rąk, nóg i twarzy. Po udzieleniu pomocy poszwanowane pozostały na miejscu. U dorożki oprócz oberwanego koła, zostało złamane skrzydło.

Wypadek przy pracy

20-letni Marjan Brzezik, elektryk monter, (Krucza 8), zajęty instalacją elektryczną w Al. Jerozolimskich 85, potknął się i wypadł z okna I-go piętra na podwórze, doznając poranienia lewego ramienia, oraz potłuczenia rąk i kręgosłupa. Brzezika opatrzyło Pogotowie i przewiozło do domu.

Co grają w teatrach?

TEATR WIELKI jest w obecnej chwili remontowany nie tylko od strony zewnętrznej, lecz również i od wewnątrz, t. j. odnowieniu ulegają: widownia oraz scena, która będzie gruntownie, nowocześnie przebudowana. — Roboty są już w toku.

Obecnie odbywa się angażowanie solistów, artystów, reżyserów, kapelmistrzów i dekoratorów. Pełna lista zespołu kompletuje się w obecnej chwili. Próby wokalne, a następnie sceniczne rozpoczynają się 17 sierpnia, zaś otwarcie sezonu odbędzie się w dniu 15 października. Na otwarcie wystawione będzie arcydzieło Moniuszki „Straszny dwór”, oddawna niewznawiane na scenie warszawskiej, w wersji oryginalnej, w reżyserji Aleksandra Zelwerowicza i w całkowitej nowej oprawie scenicznej Józefa Wodyńskiego.

TEATR NARODOWY: Dziś „Głupi Jakób” Rittnera z Junosza — Stępskim.

W próbach „Wielka miłość” Molnara w reż. Osterwy z Cwiklińską, Eichlerówną i Osterwą na czele.

TEATR POLSKI: Ostatnie przedstawienie „Tessy” przeniesionej po

100 przedstawieniach z Teatru Nowego, w reżyserji Węgierki i w całkowitej premierowej obsadzie.

Dnia 16 lipca premiera „Dziwaczka i oni” („Z miłości niedostateczna”) w reżyserji K. Borowskiego z Piaskowską, Zabczyńską, Żeliską, Węgrzynem, Kondratem, Woskowskim, Broniewiczem i Łuszczewskim.

TEATR LETNI: Dziś komedia muzyczna „Podwójna buchałtowa” w adaptacji Marjana Hemara.

TEATR MALICKIEJ: Dziś sztuka Bernarda Shaw’a „Profesja pani Warren”, grana od premiery przy stałym wyprzedzaniu widowni.

TEATR J. KOROŁEWICZ-WAYDOWEJ (KAROWA 18) daje co wieczór o 8 m. 15 najpiękniejszą operetkę „Gejsza” Jonesa.

CYRULIK WARSZAWSKI. Dziś rewja „Frontem do radości” z Hanką Ordonówną, Kraszewską, Krukowską, Lawińską, Igo Symem na czele zespołu. Początek o g. 7.30 i 9.45.

TEATR ROSYJSKI (Nowy Świat 19) gra w piątki, soboty i niedziele komedję podług T. Dostojewskiego „Sen Wujaszka”.

Kasy na Dworcu Gł.

Zarządzone w ub. niedzielę otwarcie większej ilości kas pozwoliło na sprawniejsze załatwianie podróży. Władze kolejowe postanowiły utrzymać powyższe zarządzenie w okresie letnim we wszystkie dni niedzielne, świąteczne i przedświąteczne. Czynne będą między in. specjalne kasy na dworcu Głównym dla sprzedaży biletów weekendowych (powrotnych wycieczkowych), a mianowicie kasy Nr. 9 i Nr. 10 w hali od strony ul. Chmielnej. Niezależnie od tego, biety weekendowe można także nabywać w kasach specjalnych dla ruchu podmiejskiego w hali od strony ul. Marszałkowskiej. Poza tem czynne będą inne dodatkowe kasy.

Pensje aktorów

ZASP podpisał umowę koncesyjną z dyrekcją Teatru Wielkiego na rok 1936/37. Konwencja oparta jest na dotychczas stosowanych w tej dziedzinie zasadach. Na mocy tej konwencji, wszyscy artyści mają gwarantowane gaże, poczynając od 200 zł. miesięcznie, które otrzymuje aktor, przebywający najmniej rok na scenie. Jako następujący szczebel płac przewidziane jest 300 zł. po 4 latach pracy. Jednocześnie prowadzone są pertraktacje w sprawie zawarcia konwencji z teatrami TKKT.

Co usłyszymy w radio?

SOBOTA, 11 lipca 1936 r.
6.30 „Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”. 6.33 Gimnastyka. 6.50 Muzyka z płyt. 7.20 Dziennik — poranny. 7.35 „Parę informacji”. 7.40 Muzyka z płyt. 11.57 Sygnał z Krakowa. 12.03 Koncert południowy w wyk. Orkiestry 57 p. p. pod dyr. por. A. Szalkowskiego (z Poznania). 12.55 „Co zobaczyłem w Danji” — pogadanka. 13.05 Dziennik południowy. 14.30 Wesoły koncert (płyty). 15.35 Wiadomości gospodarcze. 15.45 „Ze śpiewem przez Polskę”. „Jak śpią wają i tańczą biskupianie” — audycja muzyczna w opracowaniu Bożeny Czyżykowskiej (z Poznania). 16.00 Recital skrzypcowy Marji Mar. co. 16.30 Arje operowe w wykonaniu Mikołaja Warwy. Przy fortepianie Władysław Walentynowicz. 16.45 „Od latarni do latarni” — reportaż z portu gdynińskiego. 17.00 Koncert z Ogrodu Zoologicznego w Poznaniu. 17.50 „Łyk zubrówki” — reportaż z puszczy białowieskiej. 18.00 „Nasz program”. 18.10 „Życie kulturalne i artystyczne stolicy”. 18.15 Koncert reklamowy. 18.50 Pogadanka aktualna. 19.00 Wieczór muzyki lekkiej. 20.15 Audycja dla Polaków zagranicą: „Jak dobrze nam!”, audycja harcerska. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Pogadanka aktualna. 21.00 Wice w literaturze fortepianowej. 21.30 „Napaś przy ulicy des Cendres” — humoreska Leonarda Mericka z życia cyganerii paryskiej. Przekład z angielskiego Wandy Peszkowej. 22.00 Wiadomości sportowe. 22.15 Muzyka taneczna w wyk. Małej Ork. P. R. i Siostr Burskich — refreny. 23.00 Muzyka taneczna z płyt

Co wyświetlają kina?

ADRIA: „Promenada miłości”.
APOLO: „Senorita w masce” i „Samochód nr. 99”.
ATLANTIC: „Żona dwóch mężów”.
AKRON: „Wyspa skarbów” i „Mściwiel preli”.
ANTINEA: „Sprzedany głos” i „Człech Dżentelmenów”.
AS: „Pogromcy Indian”.
AMOR: „Złodziej serc” i „Intymne życie Henryka VIII”.
BALTYK: „Kobieta bez maski”.
BIS: „Hrabia Monte Christo” i „Dadki”.
CAPITOL: „Mały Marynarz”.

CAPITOL poc. 4 niedz. 12
Pierwsza polska komedia morska
MAŁY MARYNARZ
M. BOGDA—H. GROSSOWA—F. BRODNIOWICZ—A. FERTNER — W. CONTI

CASINO: „Casino de Paris”.

CASINO p. 6, 8, 10
AL. JOLSON
w filmie
Casino de Paris

COLOSSEUM (Mate): „Wiosenna parada”.
CORSO: „Ewa” i rewja.
CZARY: „Pat i Patachon jako wędziowicze”.
ELITE: „Epizod” i „Człuj mnie jeszcze”.
EUROPA: „Perwana kobietę”.
FAMA: „Doktor X”.
FILHARMONJA: „Kwiat Hawaii”.
FLORIDA: „Katusza” i „Na dnie Oceanu”.
FORUM: „Bunt zwierząt” i „Jaśnie pan sofer”.
HELJOS: „Młody las”.
HOLLYWOOD: „Baron Cygański”.

HOLLYWOOD
Pocz. w dni pow. 6, 8, 10
niedz. i święta 4, 6, 8, 10
Baron Cygański
operetka filmowa
JANA STRAUSSA

KOMETA: „Z pamiętnika detektywa” i rewja.
LOS: zamknięty do 1 września.

Kino-leatr KOMETA
ul. Chłodna 49, tel. 6.48-51.
Tajemnicza, niesamowita trójka zbrodniarzy wykryta przez genialnego detektywa Charlie Chana
Splot tajemniczych zagadek!
„Z pamiętnika detektywa”
Potężny film. W roli tytułowej: Warner Oland
REWJA
MASKA: „Skandale mijonerów” i „A. L. 4 zatonała”.
MEWA: „Sing-Sin” i „Jej czar”.
METRO: „Morderstwo w kasynie” i rewja.

MUCHA: „Oskarżam Cię matko” i rewja.
MINERWA: „Człowiek dwóch światów” i „Bez honoru”.
MAJESTIC: „Złota dziewczyna”.
MIEJSKI: „Sekrety marynarki wojennej”.

KINO MIEJSKIE
Początek seansów godz. 6 — 8 — 10
„Sekrety Marynarki Wojennej”
Jean Parker, Una Merkel, Robert Taylor
Ceny miejsc: Parter od 75 gr. Balkon od 50 gr. Ułgowe po 50 gr.

NOWA TOMBOLA: „Karjera” i „Wszyscy ludzie są wrogami”.
OKO PRASKIE: „Becky Sharp” i „Jaśnie pan sofer”.
PAN: „Mecz bokserski Schmelling—Louis” oraz „Zbieg z Jawy”.

DZIŚ w kinie PAN p. 4
Największa sensacja świata 1936 r.

Wł. R.K.O.—Radio-Films
MECZ BOKSERSKI (12 RUND)
SCHMELING—LOUIS
oraz „ZBIEG Z JAWY”
film dżunglowy z CH. BICKFORDEM

PETIT TRIANON: „Czterech i pół muszkieterów” i „Dawid Copperfield”.

POPULARNY: „Ostatni posterunek” i rewja.
PROMIEN: „Bengali”.
PRAGA: „Kochaj tylko mnie” i rewja.
RAJ: „Nie miała baba kłopotu”.
RIALTO: „Pokój nr. 309”.
RIVIERA: „Urojony świat” i film sowiecki.
RENA: „10 z Pawlaka”.
ROXY: „Wyprawy krzyżowe”.
SPINKS: „Izela” i rewja.
STYLOWY: „Wielki plan”.
SOKÓL: „Nie odchodzi odemnie”.
TON: „General Sutter”.
UCIECHA: „Wacusi”.
UNJA: „Szkarłatny kwiat” i „U progu gilotyny”.

KINO VARIÉTÉ p. 4, 6, 8, 10
(Gmach Cyrku) Ordynacka 1
WIELKI PODWÓJNY Program
1) Wielkie wydanie z Philips Holmes
2) Pieśniarz Warszawy z Eug. Bodo
Ceny od 54 gr.
DLA MŁODZIEŻY ZWOLONE